

Kvalitetsmelding om Sarpsborgskolen 2020

Illustratør: Thea

Innhold

Innhold	2
Innledning.....	3
Sammendrag.....	4
Et annerledes år under Korona.....	6
Kapittel 1. Fakta om Sarpsborgskolen.....	10
Kapittel 2. Kvalitetssystem og kvalitetsutvikling i skolen	14
Slik gjør vi det i 2021	14
Kapittel 3. Helhet og sammenheng.....	15
Overgang og sammenheng mellom barnehage, skole og skolefritidsordning.....	15
Overgang til videregående opplæring	15
Slik gjør vi det i 2021	16
Samordnet tjenestetilbud	16
Medvirkning og dialog med foresatte	27
Slik gjør vi det i 2021	30
Elevdemokrati og medvirkning	30
Slik gjør vi det i 2021	32
Kapittel 4. Læringskvalitet og læringsutbytte	34
Læreplanverket for kunnskapsløftet	34
Slik gjør vi det i 2021	36
Elevenes læringsmiljø.....	37
Slik gjør vi det i 2021	42
Helsefremmende grunnskoler.....	42
Slik gjør vi det i 2021	44
Læringsarbeid og resultatoppfølging	44
Slik gjør vi det i 2021	47
Resultater på nasjonale prøver.....	48
Handlingsprogram for IKT i skoler i Sarpsborg kommune	54
Slik gjør vi det i 2021	55
Kapittel 5. Kompetanse og rekruttering	56
Videreutdanning for lærere.....	56
Etterutdanning.....	57
Slik gjør vi det i 2021	59
Lenker til resultater	66

Innledning

Kvalitetsmelding for grunnskoler i Sarpsborg kommune er utarbeidet for å gi informasjon om tilstand og status i skolesektoren i 2020, og tar opp i seg status på tiltakene i handlingsdelen i Kommunedelplan for oppvekst 2018-2030. Meldingen skal danne et utgangspunkt for dialog, drøfting og planlegging av arbeidet med kvalitetsutvikling i Sarpsborgskolen.

Skoleeiere, skoleledere, lærere og støtteapparatene har ut fra sine ulike roller et felles ansvar for å legge til rette for god kvalitet og utvikling i skolen. Sammen skal man sørge for at skolens praksis er i samsvar med lov- og læreplanverket, og man skal legge til rette for godt og systematisk samarbeid på de ulike nivåene i opplæringsløpet, støtteapparatene og med foreldre.

Året 2020 ble et spesielt år, ikke bare for Sarpsborg og Norge, men for hele verden. 12.mars 2020 stengte Norge helt ned, med de strengeste og mest inngripende tiltak vi har hatt i fredstid. Alle lærere og elever ble sendt hjem, og over flere uker måtte lærere drive fjernundervisning og elever måtte tilpasse seg en digital skolehverdag uten tilgang til fysisk fellesskap/læringsmiljø. Foreldre måtte sjonglere mellom hjemmekontor og å være lærere for egne barn. Etter hvert som skolene åpnet igjen ble det innført en trafikklysmodell med grønt, gult og rødt nivå som viser hvilke smitteverntiltak skolene skal følge. Gjennom høsten 2020 har skolene vekslet mellom å ligge på gult og rødt nivå. Ansatte i stab og støttefunksjoner som ikke jobber direkte med elever ble sendt på hjemmekontor og all samhandling har foregått digitalt. Mye av planlagt aktivitet har blitt utsatt både en og flere ganger, og noe har også blitt avlyst. Kvalitetsmeldingen vil bære preg av dette.

Høsten 2020 ble det innført nytt læreplanverk for grunnskolen (LK20) og de gjennomgående fagene på videregående skole. Dette har vært en varslet og godt forberedt endring og innføring på alle nivåer fra Utdanningsdirektoratet til de enkelte skolene. Men 12. mars 2020 ble det en bråstopp også i dette forberedelsesarbeidet. Fra skolestart i august har skolene jobbet etter LK20. Det har vært gjort mye god jobb for å utvikle ny læreplanforståelse og hva dette vil ha å si for både lærer – og elevrollen. Allikevel er det ikke til å unnså at koronaen har bremsset et felles implementerings- og utviklingsarbeid.

Koronaåret har ført til ny læring og utvikling på enkelte områder, hjulene er holdt godt i gang, men skolene og støtteapparatet rundt er preget av at året har vært uforutsigbart. Fokuset har vært på drift, at elevene har fått så god opplæring som mulig uansett hvilket trafikklysnivå skolene har befunnet seg på, tilrettelegging for hjemmeskole for enkelte elever og ivaretagelse av utsatte barn og unge. Her har lærere og skoleledere lagt ned en imponerende innsats.

Sammendrag

2020 ble altså et annerledes år, også for skolene i Sarpsborg. I tiden etter mars 2020 påvirket pandemien både innhold og gjennomføring av skoledagen, og dette er da naturlig nok viet plass i Kvalitetsmeldingen for 2020, men samtidig reflekterer meldingen at året for det meste har inneholdt opplæring og læring som i et normalår, om enn i andre og nye former.

Pr.1.10.2020 var det 6618 elever i Sarpsborgskolen. Elevtallsutviklingen fra 2019 til 2020 viser en økning på 24 elever siste år. De to siste skoleår har det vært en samlet elevtallsvekst på 39 elever. Fødselstallene indikerer at denne veksten skal stagnere, men så langt er det overveiende stabile tall.

I 2020 hadde 6,5 % av elevene vedtak om spesialundervisning. Dette er en økning fra 5,6 % forrige skoleår. Timer med miljøarbeider/assistent kommer i tillegg. Gjennomsnittlig antall timer til spesialundervisning per elev, er stabilt sammenliknet med fjoråret, men har økt betydelig over de siste 5 år. I 2020 hadde 46% av elevene med spesialundervisning, vedtak på 271 årstimer eller mer. Sarpsborg har flere elever med omfattende vedtak enn omkringliggende kommuner, og den samlede økningen er svært ressurskrevende.

Pr. 1.10.2020 ble det gitt særskilt norskopplæring etter enkeltvedtak til 428 elever. Av disse fikk 305 elever i tillegg tospråklig fagopplæring. De største språkgruppene i grunnskolen har de siste årene vært polsk, arabisk, kurdisk og somalisk.

Et viktig arbeid på oppvekst i 2020 har vært et omfattende arbeid med en revidering av skoleeiers forsvarlige system, som vil erstattes av et system for dialog, styring og internkontroll med tilhørende årshjul. Bakgrunnen for revidering er endringen av kommunelovens kap.25 om internkontroll. Vårt lokale «System for dialog, styring og internkontroll», som inkluderer prosessene med Bystyret og politisk ledelse, skal gi et godt grunnlag for at kommuneområdet oppvekst skal kunne utvikle oss sammen mot å realisere målene i Kommunedelplan for oppvekst 2018-2030.

Vårt arbeid med sammenheng og overganger, i alle stadier fra oppstart i barnehage til fullføringen av videregående opplæring, har fortsatt også i 2020. Utover i året gjorde imidlertid pandemien at enkelte avtalte møter og prosesser ble vanskelig å gjennomføre, og det har blitt alternative løsninger. Arbeidet med dette må derfor intensiveres i 2021. Vi har kommet lengst på de overgangene som ligger innenfor kommunens ansvarsområder, men må jobbe mer med gode overganger og prosesser med en omorganisert fylkeskommune, som har hovedansvaret for videregående opplæring.

Et viktig ledd i arbeidet med helhet og sammenheng, er vårt tverrfaglige samhandlingsteam for barn og unge. Samhandlingstemaet skal bidra til å gi barn og unge et mer helhetlig hjelpetilbud på et tidligst mulig tidspunkt ved bekymring. I 2020 ble det behandlet 11 meldinger i Samhandlingsteam, 6 meldinger fra skole, 2 meldinger fra barnevernstjenesten og 1 melding kom fra BUPP. Totalt er elever ved 7 ulike kommunale skoler og 1 privat skole meldt til Samhandlingsteam. Henvisningsgrunnlag er sosiale og emosjonelle utfordringer, skolevegring/livsvegring, psykisk helse og atferdsvansker.

Skole-hjem samarbeidet har stor betydning for barn og unges skolegang. En god og tillitsfull dialog mellom hjem og skole er et gjensidig ansvar, men skolen har det overordnede

ansvaret for å ta initiativet og legge til rette for samarbeid. I 2020 valgte 50,6 % å svare på Foreldreundersøkelsen, det tilsvarer cirka 3 300 personer. Det er positivt å se at det en økning på over 8 % fra 2019. De foresatte svarer hovedsakelig at deres barn trives både på skolen og på SFO, og at barnet har medelever å være sammen med. De foresatte opplever å bli tatt imot på en god måte når de kontakter skolen. Cirka 140 svarer litt eller helt uenig på at barnet deres trives på skolen. Cirka 70 stykker svarer litt eller helt uenig på at de blir tatt godt imot av skolen. Den enkelte skole orienterer om resultatene for foreldreundersøkelsen ved sin skole gjennom Foreldrerådets arbeidsutvalg, Samarbeidsutvalget og Skolemiljøutvalget.

Elevmedvirkning har også vært et viktig område i 2020. UBY /Ungdomsrådet i Sarpsborg har lenge etterspurt felles retningslinjer for elevråd i Sarpsborgskolen. Sentralt i handlingsprogrammet *Tett på for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø* står barn og elevers rett til medvirkning. I skolen er elevrådet en viktig arena for dette. I den forbindelse ble arbeidet med utarbeidelse av *Retningslinjer for elevrådsarbeid*, påbegynt høsten 2020 og Ungdomsrådet har kommet med innspill underveis.

Elevenes læringsmiljø kartlegges ellers årlig gjennom den nasjonale Elevundersøkelsen. Elevundersøkelsen er utarbeidet av Utdanningsdirektoratet og gjennomføres for alle elever fra 5. – 10. trinn. Elevene tar stilling til påstander om sitt skolemiljø, og gir et øyeblikksbilde av hvordan de opplever skolehverdagen. På en skala fra 1 – 5 hvor 5 angir høyeste score, ligger Sarpsborg i snitt på 4,3 på spørsmålet om elevene trives godt på skolen. Skalaen viser i snitt 4,7 på spørsmålet om elevene har noen å være sammen med i friminuttene, og 4,1 på at det stort sett er trygt miljø på skolen og at de har noen å snakke med hvis det er noen som plager dem. Skalaen viser i snitt 4,5 på spørsmålet om elevene får god hjelp og støtte fra lærerne sine og at de blir møtt med respekt. Undersøkelsen viser også et snitt på 4,5 på at elevene får nødvendig hjelp og støtte hjemme. I kvalitetsmeldingen finner man flere, viktige detaljer fra elevundersøkelsen.

Resultatene på nasjonale prøver på 5.trinn i lesing og regning viser at Sarpsborg kommune har en svak positiv trend over tid (fra 2016 til 2020), med færre elever på mestringsnivå 1. Fortsatt ligger vi noe bak det nasjonale snittet. Resultatene på nasjonale prøver på 8.trinn i lesing og regning viser en stabilitet i utviklingen over tid på mestringsnivå 1, og kommunen ligger noe bak det nasjonale snittet. Sarpsborg kommune jobber systematisk med kartleggingsresultater og tidlig innsats, og har dette året også henvendt seg til veiledere ved skoler som viser til gode resultater på de nasjonale prøvene. Hensikten med denne henvendelsen er å samle informasjon om skolens system og trinnets arbeidsmåter, slik at det gode arbeidet som gjøres i enkelte skoler kan overføres til alle skolene i kommunen.

Alva 1.trinn Ullerøy skole

Et annerledes år under Korona

Kriseledelse

12.mars 2020 stengte Norge helt ned, med de strengeste og mest inngripende tiltak vi har hatt i fredstid. Sarpsborg kommune satte krisestab og det samme ble gjort på oppvekstområdet. Oppvekstdirektøren har vært representert i kommunedirektørs kriseledelse gjennom hele perioden og tok med seg aktuelle problemstillinger og drøftinger fra den kommunale kriseledelsen til krisestab oppvekst. Virksomhetslederne rapporterte i begynnelsen daglig til direktør om hvordan situasjonen var på deres virksomhet. Rapportene hadde særlig fokus på utsatte barn og unge, og hvordan de enkelte skolene ivaretok denne gruppen.

Direktør har sendt ut informasjonsmailer til lederne, og det har vært avholdt virksomhetsledermøter knyttet til koronasituasjonen jevnlig og ved behov. Det har også vært avholdt jevnlig medbestemmelsesmøter med de hovedtillitsvalgte i hele perioden.

Oppvekst har forholdt seg til de nasjonale smitteveilederne på barneskole/SFO og ungdomsskole. Det ble i tillegg laget en lokal beredskapsplan med tilhørende rutiner og felles føringer, som er jevnlig evaluert og justert. Vi har også forholdt oss til de nasjonale føringene knyttet til tilbud for utsatte barn og unge og foresatte i samfunnskritiske funksjoner. Stab oppvekst gjennomførte risiko- og sårbarhetsanalyser på alle aktuelle områder og praksis ble justert etter disse.

Risiko- og sårbarhetsanalyser

For å kunne ivareta elevene og de ansatte på best mulig måte, samt gjennomføre en forsvarlig opplæringsituasjon, ble det gjennomført flere risikovurderinger:

- Åpne skoler og SFO
- Åpne barneskoler og SFO
- Digital undervisning (hjemme og på skolen)
- Barn og unge med store omsorgsbehov - pandemi
- Ansatte med ansvar for barn og unge i barnehager og skoler under koronapandemien
- Tilsyn med barn/elever av foresatte med kritiske samfunnsfunksjoner

Som oppfølging av disse risikovurderingene, ble det iverksatt tiltak rettet mot elever og ansatte. Eksempel på tiltak var:

- Kontakten med elevene må være tilpasset
 - o Lærer benytter ulike kommunikasjonsformer for å sikre at alle elever blir ivarettatt. Enten lærer har dialog muntlig eller skriftlig med den enkelte elev, må eleven gjennom denne oppleve seg "sett". Lærer må bruke sin kjennskap til elevens mestring og hvordan eleven har det til vanlig, når lærer kommuniserer med eleven.
- Tilpasning av fagplaner/årsplaner
 - o Den enkelte virksomhet må vurdere om det skal gjøres tilpasninger av fagplanene som følge av det reduserte læringstilbud våren 2020.

Høsten 2020 ble elever på 4.-9. trinn, foreldre med barn på 1. – 9. trinn og alle lærere invitert til å svare på en spørreundersøkelse om deres opplevelse av undervisningen når skolene i ulik grad var stengt.

Lærerne melder om stor arbeidsbelastning og en følelse av å være på jobb hele tiden. Særlig kontaktlærerne opplevde stort arbeidspress.

Foreldre er delte i sine tilbakemeldinger. Mange foreldre gir lærerne gode tilbakemeldinger på den jobben som ble lagt ned, men mange er også kritiske til kvaliteten.

Ungdomsskoleelevene var mest positive til hjemmeundervisningen, mens mange elever i barneskolen ga uttrykk for at de kjedet seg. Opplevelsen av arbeidsmengde er ulik, men flesteparten opplevde å bli ferdig med de oppgavene som ble gitt innenfor den avsatte tiden. Mange elever skulle ønske de hadde mer kontakt med lærer og flere samarbeidsoppgaver med andre elever.

Tilbakemeldingene brukes i en evaluering av innførte tiltak, og de vil ses til når/hvis skolene igjen stenges ned og hjemmeskole blir aktuelt.

Våren 2020 ble det gjennomført en egen GSI registrering med fokus på korona for en spesifikk uke (uke 20). Denne registreringen viser at de fleste skolene har hatt økte kostnader til vikarer, læremidler, digitalt utstyr, programvare o.l. Videre viser denne registreringen at det er de yngste elevene (1.- 4. trinn) som stort sett har hatt undervisning gjennomført på skolen, mens de eldre elevene har hatt noe undervisning på skolen og noe hjemme. Det er 86 av 427 elever med spesialundervisning som har fått færre timer enn normalt/planlagt i perioden etter at skolene åpnet igjen 27.april/11. mai til 2. juni.

Utsatte barn og unge

Med utsatte barn og unge velger vi å benytte følgende definisjon hentet fra Nasjonalfaglig retningslinje utgitt av Helsedirektoratet:

«Utsatte barn og unge» er barn og unge med risiko for å utvikle problemer som kan lede til mangelfull grunnopplæring, med påfølgende utfordringer knyttet til utdanning, arbeid og helse som står i fare for fremtidig marginalisering.»¹

Søndag 15.mars ble det opprettet en arbeidsgruppe bestående av virksomhetsledere fra Forebyggende tjenester, Kompetansesenter rus og psykisk helse, Barnevernstjenesten og koordinator for Samhandlingsteamet som fikk i oppdrag å foreslå tiltak for å ivareta utsatte og risikoutsatte barn og ungdommer i tiden med stengte skoler og

¹ Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge – Nasjonalfaglig retningslinje Helsedirektoratet publisert 03.12. 2019 , side 27

barnehager. Arbeidet startet mandag 16. mars med kartlegging av hvem og hvor mange barn og unge dette dreide seg om i hver av arbeidsgruppas virksomheter. Etter kartlegging skulle graden av bekymring fremkomme og vi delte de inn i tre kategorier.

Kategori 1:

Alvorlig bekymring med behov for umiddelbart dagtilbud i skole/ barnehage

Kategori 2:

Alvorlig bekymring med behov for tett oppfølging og hyppig vurdering med tanke på dagtilbud skole/barnehage.

Kategori 3:

Bekymring med behov for jevnlig oppfølging og vurdering av om situasjonen endrer seg.

Arbeidsgruppen var opptatt av at barn og unge med størst bekymring rundt raskt skulle få tilbud om dagtilbud i skole eller barnehage og startet umiddelbart et samarbeid med skoler og barnehager om dette. Arbeidsgruppa utarbeidet forslag på nødvendige tiltak for å ivareta barn og unge med bekymring rundt. Arbeidsgruppa hadde fokus på at barn og unge med bekymring rundt skulle følges opp av tjenestene på de måter det var mulig å få til etter smittetiltakene, og at det skulle gjøres kontinuerlige vurderinger på tiltak.

17. mars hadde arbeidsgruppen en liste med tiltak klar som ble formidlet av Krisestab oppvekst ut til skole og barnehage. Virksomhetsledere i arbeidsgruppa formidlet den til sine virksomheter og tiltakene ble iverksatt.

Det ble utarbeidet oversikt over hvor man kan henvende seg for å få hjelp eller noen å snakke med. Denne ble publisert på Facebook og på kommunens nettside samt sendt til skolene. Oppvekst opprettet foreldretelefon for veiledning og oppfølging av skolearbeid og skolene opprettet «hjertetelefon» for elevene. Helseesykepleiere var tilgjengelige på telefon og ungdommens helsestasjon var åpen, men med timebestilling.

Utover i den stengte perioden økte antall barn og elever i barnehage og skole. Det ble opprettet tilbud i ungdomsskolen for de ungdommene som strevde med hjemmeskole og som skolene var bekymret for.

Alternative skolearenaer har i likhet med alle andre skoler hatt tilbud til sine elever. Det var i begynnelsen en bekymring hos noen foreldre rundt det å sende sine barn på skolen. Alternative skolearenaer utarbeidet ulike tilpassede undervisningsopplegg som foreldrene kunne gjennomføre med sine barn. Antall barn som kom på skolen økte utover perioden.

I påsken ble det lagt til rette for aktiviteter i regi av kulturskolen. Det ble satt av plasser som barnevernstjenesten kunne fylle. Resterende plasser samarbeidet teamleder ved kulturskolen og Sandesundsveien skole for å fylle opp.

Da smittetrykket økte i november/desember ble igjen fritidstilbud og aktiviteter begrenset og nedstengt. Kriseledelsen ønsket at det ble lagt til rette for noe aktivitet og oppsøkende arbeid spesielt rettet mot ungdom. Det ble opprettet en ny arbeidsgruppe med representanter fra kommuneområdene Oppvekst, Helse og velferd og Samfunn som ble koordinert av koordinator for Samhandlingsteamet. Arbeidet startet 3.12.20. Gruppa samarbeidet også med frivillige organisasjoner.

Ungdom i Korona-tiden

I mai 2020 inviterte Kompetansesenter rus Øst (KoRus – Øst) alle kommuner i gamle Østfold, Innlandet og Akershus til å delta i en spørreundersøkelse med navn: «Ungdom i korona-tiden». Sarpsborg tok imot invitasjonen og undersøkelsen ble distribuert til alle ungdomsskoleelevene i Sarpsborg. Undersøkelsen var frivillig og anonym. 490 elever, 256 jenter og 224 gutter, besvarte undersøkelsen.

Noen funn fra undersøkelsen viser at:

- Omtrent like mange oppgir at Koronaepidemien har påvirket livet deres i positiv som i negativ retning.
- Over 50% brukte mer tid på venner på sosiale medier/nett under nedstengningen.
- Omtrent 50% sover mer enn vanlig.
- Det er en betydelig øking i skjermbruk, men mindre grensesetting og krangling med foreldre rundt skjermbruk og dataspill.
- Sammenlignet med Ungdata undersøkelsen føler elevene seg mer ensomme.
- Cirka 48% oppgir å bruke mer tid på å gjøre hyggelige ting sammen med familien sin, mens 7,4% oppgir å bruke mindre tid.
- 85 % oppgir å få hjelp fra foreldre til skolearbeid, mens 11,3% ikke har den muligheten.
- 21,4 % oppgir at de har lært mer i perioden skolene var stengt, 50% oppgir å ha lært mindre.
- 82,4% har noen å snakke med hvis de føler seg utenfor eller er trist, 14% vet ikke om de har noen å snakke med og 3,6% oppgir at de ikke har noen.
- 5,4% har vurdert å ta kontakt med alarmtelefon/hjelpetelefon og 2,7% har tatt kontakt.
- 5,4% har vært i kontakt med helsesykepleier.
- 37,5% bekrefter at de har fått informasjon om hvordan de kan kontakte helsesykepleier mens 38,1 % sier de ikke har fått informasjon og 24,4 % vet ikke om de har mottatt dette.
- 34% ikke ble glade da de fikk vite at skolen skulle åpne igjen.
- 55,5% oppgir at de ikke har fått en-til en undervisning med lærer.
- 24,8 % oppgir at de ikke har fått digital undervisning der hele klassen har vært samlet.

Sarpsborg skiller seg ikke nevneverdig fra andre kommuner i Viken. Men vi kan se et avvik på 5 – 6 % på punktene: de sover mer, at de lærte mindre og at de hadde mindre online undervisning»

Sammen mot korona

I forbindelse med et lokalt smitteutbrudd i september 2020 satt kriseledelsen sammen en forebyggende gruppe **Sammen mot korona** som skulle se nærmere på tiltak rettet mot barn og ungdom med hensikt å øke kunnskap, hindre videre smittespredning og redusere frykt, stigma og hat. Det ble på bakgrunn av dette utarbeidet en informasjonsfilm som ble vist til alle elever fra 5.trinn til og med 3.trinn vgs.

Filmen inneholder informasjon, kunnskap og hilsen fra ordfører, stasjonssjef i politiet, direktør oppvekst, kommuneoverlege og ordfører i Ungdommens bystyre. Helse- og omsorgsminister

Bent Høie sendte også en egen hilsen til alle barn og unge i Sarpsborg. Filmen inneholder også flere spørsmål til refleksjon i klasserommet.

Foto: Ole-Christian Foss

Kapittel 1. Fakta om Sarpsborgskolen

Elever i Sarpsborgskolen

Pr.1.10.2020 var det 6618 elever i Sarpsborgskolen. Elevtallsutvikling fra 2019 til 2020 viser en økning på 24 elever siste år. De to siste skoleår har det vært en samlet elevtallsvekst på 39 elever.

Skoleår:	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Antall elever	6 621	6 585	6 579	6 594	6618

Gjennomsnittlig gruppestørrelse

Innføring av nasjonal norm for lærertetthet fra skoleåret har gitt en øvre grense for hvor mange elever det skal være i gjennomsnitt per lærerårsverk i grunnskolen.

På 1.-4. trinn er normen satt til 15 elever i gjennomsnitt per lærer. På 5.-7. trinn og på 8.-10. trinn er normen satt til 20 elever per lærer. Ressurser til spesialundervisning, undervisning i særskilt norsk eller andre lærertimer som tildeles på grunnlag av	2019	2020	Viken 2020	Nasjonalt 2020
---	------	------	------------	----------------

individuelle elevrettigheter regnes ikke med.				
Gjennomsnittlig gruppestørrelse				
i ordinær undervisning				
1.-4.årstrinn	14,2	14,34	14,6	13,8
5.-7.årstrinn	17,6	16,6	17,5	16,5
8.-10.årstrinn	19,8	19,63	18,6	17,6

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Driftsutgifter

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at korrigerte brutto driftsutgifter pr elev for Sarpsborg i 2020 var kr. 115.655.-. Tilsvarende gjennomsnittstall for Viken var kr. 115.049.- og nasjonalt kr. 125.619.-.

Å sammenligne ressursituasjonen for skoler, kommuner og fylker bør gjøres med varsomhet, fordi ressursituasjonen påvirkes av ulike forhold som skolestruktur og kommunestørrelse.

Driftsutgifter per elev / Sarpsborg	2018	2019	2020	Viken 2020	Nasjonalt 2020
Driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss per elev	109 487	113 910	115 655	115 049	125 619
Driftsutgifter til grunnskole per elev	91 926	96 807	96 939	93 107	101 388

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Spesialundervisning

Pr. 1.10.2020 fikk 427 elever spesialundervisning etter enkeltvedtak mot 370 i 2019. Dette utgjør 6,4% av elevene i grunnskolen i Sarpsborg. De langt fleste av disse gis spesialundervisning hovedsakelig i grupper på 2 til 5 elever. 48 av elevene har fast tilhørighet i en av kommunens forsterkede avdelinger. Fortsatt er andelen elever med spesialundervisning i Sarpsborg lavere enn i Viken og nasjonalt.

Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning					
Sarpsborg kommune	2018	2019	2020	Viken 2020	Nasjonalt 2020
1.-4.trinn	3,8%	3,6%	3,8%	4,6%	5,0%
5.-7.trinn	6,2%	6,4%	7,2%	8,4%	9,0%
8.-10.trinn	7,1%	7,5%	8,9%	9,3%	9,7%
1.-10.trinn samlet	5,5%	5,6%	6,4%	7,2%	7,7%

%- andel gjelder elever i kommunale og private grunnskoler. Kilde: Statistisk sentralbyrå

Særskilt språkopplæring

Pr. 1.10.2020 ble det gitt særskilt norskopplæring etter enkeltvedtak til 428 elever. Av disse fikk 305 elever i tillegg tospråklig fagopplæring. De største språkgruppene i grunnskolen har de siste årene vært polsk, arabisk, kurdisk og somalisk.

Antall elever i grunnskolen som får særskilt språkopplæring				
Sarpsborg kommune	2017	2018	2019	2020
Særskilt norskopplæring	368	477	428	439
Tospråklig fagopplæring eller morsmålsopplæring	246	301	293	305

Skolefritidstilbudet

Pr. 1.10.2020 gikk det 1297 barn i skolefritidsordningene til Sarpsborg kommune. Dette er en reduksjon på 123 barn siste år. Nedgangen skyldes i stor grad koronasituasjonen vi har hatt i 2020. Foresatte har ikke hatt det samme behovet for et fritidstilbud i løpet av pandemien. 49,2% av elevene på 1.-4. trinn går i SFO i Sarpsborg. Tallet inkluderer to private skoler.

Skolefritidsordningen			
Sarpsborg	2018	2019	2020
Antall barn i kommunal SFO	1439	1420	1297
Av disse antall med 100 % plass	944	963	913
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat(skole) SFO			
Sarpsborg	52,0%	53,4%	49,2%
Viken	-	-	60,0%
Landet	60,5%	60,8%	58,4

Voksenopplæring

Pr. 1.10.2020 var det 94 deltakere i voksenopplæring. 68 av disse var deltakere i grunnskoleopplæring for voksne. 26 deltakere fikk spesialundervisning for voksne.

Ansatte i Sarpsborgskolen

Antall lærere i Sarpsborgskolen er uendret fra 2019 til 2020. I samme tidsrom viser antall årsverk for undervisningspersonale en økning på 17 årsverk. Dette tyder på at en del lærere i deltidsstillinger har fått økt størrelsen på sine stillinger. Antall assistenter har økt med 16 siste år. Assistentårsverk har økt med 4 årsverk siste år.

Indikator og nøkkeltall	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Antall lærere	638	661	682	681
Antall lærere med kontaktlærerfunksjon	363	359	359	360
Årsverk totalt for undervisningspersonale	561,2	582,2	617,7	635

Indikator og nøkkeltall	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Lærertimer som gis til undervisning totalt	354 512	370 234	389 351	401 118
Antall assistenter i skolen	210	212	244	260
Assistentårsverk totalt	87	102	125	129
Årsverk lærer til spesialundervisning etter enkeltvedtak	83,3	83,3	103,5	117
Årsverk til assistent i spesialundervisning	55,7	61	73,2	77
Årstimer lærer til spesialundervisning etter enkeltvedtak	59 435	59 239	73 294	82 871
Årstimer til assistent i henhold til enkeltvedtak om spesialundervisning	94 060	102 933	123 459	129 404

Kilde: Utdanningsdirektoratet/GSI

Sykefravær

Høy kompetanse og stabilitet i personalgruppen har betydning for den pedagogiske kvaliteten. Kvalitet i Sarpsborgskolen er også de relasjoner og opplevelser personalet evner å skape for, først og fremst, elevene, men også foreldre, kolleger og andre samarbeidspartnere. Ved fravær av det faste personalet blir dette vanskelig. Sykefravær i personalgruppen vil altså ha stor betydning for den pedagogiske kvaliteten for den enkelte elev.

Skolene opplever at det kan være vanskelig å skaffe kvalifiserte vikarer og vikarer som kjenner elevene godt, både ved kortere og lengre fravær i personalgruppen. Dette har vært spesielt krevende i koronasituasjonen. Det foreligger sykefraværstatistikk i kommunens årsrapport.

For å dokumentere koronatiden og opprettholde fokus på refleksjon rundt tema i klasserommet ble skoleklasser invitert til en konkurranse med tegninger, foto og dikt. Vi fikk inn ca. 300 bidrag fra ulike skoleklasser. Vinnere fikk pengegave til sin skoleklasse og plass på utstillingen som planlegges i løpet av 2021.

«Sammen mot korona», Marthe Gustavsen, 6.klasse, Jelsnes skole

Kapittel 2. Kvalitetssystem og kvalitetsutvikling i skolen

Direktør oppvekst har gjennom dette året iverksatt en revidering av skoleeiers forsvarlige system, som vil erstattes av et system for dialog, styring og internkontroll med tilhørende årshjul. Bakgrunnen for revidering er endringen av kommunelovens kap.25 om internkontroll. Den førte til at §13-10 ble endret til å bare omhandle ansvarsomfanget til kommunen og ikke ansvaret for å vurdere og følge opp at praksis er i samsvar med regelverket. Delen som omhandlet kvalitetsutvikling ble flyttet til ny § 13-3e Plikt for kommunen og fylkeskommunen til å arbeide med kvalitetsutvikling. Tidligere bestemmelse i forskrift til opplæringsloven § 2-1 om skolebasert vurdering ble også flyttet til den nye § 13-3e. Endringen tredde i kraft januar 2021.

Systemet for dialog, styring og internkontroll skal bidra til å forebygge og hindre regelverksbrudd, og sikre at regelverksbrudd blir oppdaget og korrigert. Årshjulet, som implementeres i løpet av 2021, vil gi forutsigbare og tydelige forventninger til aktivitet og oppfølging knyttet regelverkets krav til skolene og til kommunens ansvar for oppfølging, bl.a. sørge for at skolene jevnlig vurderer i hvilken grad organisering, tilrettelegging og gjennomføring av opplæringen medvirker til å nå de mål som er fastsatte i Læreplanverket for kunnskapsløftet.

Som et ledd i dette skal skolene hvert år levere en årsmelding. Gjennom denne sørger administrativ ledelse for å innhente relevant informasjon om skolens praksis som et grunnlag for oppfølging av regelverksetterlevelse, kvalitetsutvikling og rapportering til Kvalitetsmeldingen. Samtidig er målet på sikt at det både skal være en rapportering på, og bakgrunnen for, det interne arbeidet med virksomhetsplanen. Årsmeldingen vil være det primære skriftlige dokumentet i verdikjeden av kontaktpunkter mellom virksomhet og administrativ ledelse i kommunen, og gi et godt grunnlag for at vi som et helt kommuneområde skal kunne utvikle oss sammen mot å realisere målene i Kommunedelplan for oppvekst 2018-2030.

Således blir årsmeldingen også det viktigste grunnlagsdokumentet for vår politiske rapportering i verdikjeden.

Slik gjør vi det i 2021

Årshjulet for dialog, styring og internkontroll ferdigstilles og tas i bruk fra høsten 2021.

System for dialog, styring og internkontroll gjeldende for kommuneområdet oppvekst utarbeides og ferdigstilles, og ses i sammenheng med innføringen av det nye kvalitetssystemet i Sarpsborg kommune.

Kapittel 3. Helhet og sammenheng

Overgang og sammenheng mellom barnehage, skole og skolefritidsordning

Rutinebeskrivelsen for god overgang og sammenheng mellom barnehage, skole og skolefritidsordning ble sluttført og satt i drift i høsten 2019. Hensikten med den nye rutinen er å få en likere praksis ute i barnehagene og skolene i Sarpsborg kommune. Rutinen består av et årshjul og mange vedleggsmaper for god sammenheng mellom barnehage, skole og skolefritidsordning.

I forlengelsen av denne rutinen har Virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst igangsatt et prosjekt som skal se på hvordan vi kan sikre faglig og metodisk progresjon fra barnehage og skole. Hovedmålet for prosjektet er at vi skal få en felles forståelse for sammenheng og progresjon i planene det siste året i barnehagen og det første året i skolen. Helt konkret skal prosjektet ende opp med en progresjonsplan med rom for lokale tilpasninger basert på rammeplanen og læreplanverket.

På grunn av Coronasituasjonen i 2020 har rutinens og pilotprosjektets gjennomføringsmuligheter vært svært vanskelig, og mange «stopp» i årshjulet ble avlyst. Vi håper at 2021 gir større muligheter for at hele rutinen blir iverksatt. Prosjektets mål er planlagt ivarettatt i nettverk og arbeidsseminar i 2021.

Overgang til videregående opplæring

Det er et mål at flest mulig av Sarpsborgs ungdommer skal fullføre og bestå videregående opplæring. Tall fra Conexus insight per 23.3.2020 viser at 98,71 % av elevene som gikk ut 10. trinn i 2020 har startet i videregående opplæring samme høst som de avsluttet grunnskole. Dette er positivt å se at det, ifølge Conexus insight er 1,57 % flere enn i 2019. Tallene for Viken fylke i 2020 viser en andel på 98,13 %.

Det vil ikke være et realistisk mål at 100 % av målgruppen har direkte overgang til videregående opplæring. Noen elever trenger alternative læringsløp og karriereveier.

Videregående opplæring

Alle har rett til videregående opplæring, men det er ikke obligatorisk. Elevene kan velge mellom studieforberedende og yrkesfag. Det er like mange elever som begynner på yrkesfag som på studieforberedende. Elever på yrkesfag går normalt to år på skole og blir deretter lærlinger i en bedrift i to år. Elevene på studieforberedende går tre år på skole.

Tabellen under viser andelen elever som har fullført og bestått henholdsvis Vg1, Vg2 og Vg3 eller fag eller svenneprøve. Tabellen tar utgangspunkt i et bestemt årskull som gikk ut fra ungdomsskolen, og tar ikke hensyn til elever som ikke startet på videregående skole. SSB regner en elev som frafallselev hvis han eller hun ikke har fullført og bestått Vg3 eller fag-/svenneprøve fem år etter oppstart i videregående skole. Grunnlag for beregning av andel elever er samtlige elever som gikk ut 10. trinn i Sarpsborg i 2015. Tallene kan ikke

sammenlignes med Viken fylkeskommunes egne tall som tar utgangspunkt i de elevene som faktisk startet i videregående opplæring i det året.

Andel elever, lærlinger eller lære kandidater som har	%
fullført og bestått Vg1	86,4
fullført og bestått Vg2	83,7
fullført og bestått videregående opplæring (Vg3 eller fag-/svenneprøve)	73,3

En elev regnes som frafallselev hvis han/hun ikke har fullført og bestått Vg3 eller fag/svenneprøve fem år etter oppstart i videregående skole. Elever som ikke fullfører i løpet av fem år kan fullføre på et senere tidspunkt. Det er hovedsakelig elever under 40 grunnskolepoeng som drar nytte av å benytte lengre tid på å fullføre videregående opplæring.

Slik gjør vi det i 2021

Rutinebeskrivelsen for overgang og sammenheng mellom barnehage, skole og SFO implementeres og evalueres.

Pilotprosjektet «Siste året i barnehagen og første året i skolen» ble avsluttet i 2020 og prosjektets mål for videre arbeid med en felles progresjonsplan er planlagt ivaretatt i nettverk og arbeidsseminar i 2021.

Samordnet tjenestetilbud

Tverrfaglig samhandlingsteam

I 2017 innførte Sarpsborg kommune Tverrfaglig samhandlingsteam for barn og unge. Det er en del av Sarpsborg kommune sitt tverrfaglige samhandlingssystem som er beskrevet i veilederen Felles barn, felles ansvar. Samhandlingstemaet skal bidra til å gi barn og unge et mer helhetlig hjelpetilbud på et tidligst mulig tidspunkt ved bekymring. Samhandlingsteamet kan benyttes av barnehager og skoler der tidlige tiltak og tiltak etter tiltaksteam ikke har ført fram. Det kan også benyttes der barnehagene/skolene har behov for annen kompetanse enn de selv innehar i egen virksomhet. Samhandlingsteamet har faste representanter som alle er ledere fra ulike tjenesteområder som PPT, barnevernstjenesten, forebyggende tjenester, spesialpedagogisk tiltak, livslange tjenester og NAV. Leder for BUPP Sarpsborg deltar på de fleste møtene. Teamet koordineres av en rådgiver i stab kommuneområde Oppvekst. Det er etablert et system for videre oppfølging.

I 2020 ble det behandlet 11 meldinger i Samhandlingsteam, 6 meldinger fra skole, 2 meldinger fra barnevernstjenesten og 1 melding kom fra BUPP. Totalt er elever ved 7 ulike

kommunale skoler og 1 privat skole meldt til Samhandlingsteam. I 9 av 11 meldinger ønskes det hjelp til koordinering og samhandling. Tiltak etter samtlige møter er blant annet styrking, sette i system og/eller opprette ansvarsgruppe, instansmøter eller tverrfaglige oppfølgingsteam.

Henvisningsgrunnlag er sosiale og emosjonelle utfordringer, skolevegring/livsvegring, psykisk helse og adferdsvansker. Dette fører til utenforskap.

Siste møte før nedstenging ble gjennomført 9. mars og neste møte ble gjennomført 25. mai.

Slik gjør vi det i 2021

Det ble i KL des 2020 besluttet at det skal innføres felles ledermøte en til 2 ganger pr år. Her skal kommunedirektører og virksomhetsledere med ansvar for tjenester til barn og unge fra Helse og velferd, Samfunn og Oppvekst delta. Tema for arbeidet skal være samhandling og tidlig innsats og fokus på Felles barn, felles ansvar. Dette iverksettes høsten 2021.

Tverrfaglig samhandlingsteam fortsetter med ukentlige møter.

Forebyggende tjenester

Skolehelsetjenesten i grunnskolen består av helsesykepleiere, leger og ungdomskontakter. Ungdomskontakten er på ungdomsskolene, legene i barneskolene og helsesykepleiere i barne- og ungdomsskoler. Ifølge normen for hvor mange helsesykepleiere en skole skal ha utfra elevtall, så mangler vi ca fem hele stillinger, hovedsaklig begrunnet i mangel på utdannede helsesykepleiere. Vi har også barnefysioterapeuter og barneergoterapeuter i skolene og i hjemmene. Barn, ungdom og familier får også tjenester fra familierapeuter.

Familierådgiverne og helsesykepleierne har kompetanse i verktøyet Trygghetssirkelen, noe som brukes i veiledningsgruppe og i en-til-en samtaler med foreldre, for å styrke foreldrenes kunnskap om sin egen omsorgsrolle, samspill og tilknytning.

Slik det er i dag benyttes legene primært til skolestartsamtalene. Det er et ønske om mer effektiv gjennomføring av skolestartsamtalene, for å friggi legeressurs i problemstillinger knyttet til elever som

- Har høyt fravær
- Endrer seg
- Fungerer dårligere enn tidligere

Vi følger gjeldende lover, forskrifter, retningslinjer og veiledere. I 2017 kom den aller første Nasjonalfaglige retningslinjen for helsestasjon-, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom. Denne er tydelig på hvilke lovpålagte oppgaver tjenesten skal gjøre, samtidig som den er retningsgivende for det forebyggende og helsefremmede arbeidet i skolene, der det er en dreining fra en-til-en til mer folkehelseorienterte tjenester i grupper og klasser.

Forebyggende virksomhet ser viktigheten av et tverrfaglig samarbeid, og samarbeider godt med BVT, PPT, BUP, skoler og fastleger.

Vi deltar i Samhandlingsteam 0 – 16 år og i Samhandlingsteam ungdom 16 – 25 år, der det er mange omfattende og krevende saker.

Slik gjør vi det i 2021

Vi har blant annet ønske om å bidra inn i undervisningen om livsmestring, psykisk helse i grunnskolen, redigere pubertetsundervisningen i 5.klasse opp mot kompetansemålene i fagene, og også en utvidet undervisning i seksuell helse i 9.trinn fra to - fire timer til en hel dag.

I tillegg kan samarbeid om gjennomføring av foreldremøter i 1. og 8. trinn være en fin arena for å formidle felles informasjon, og bruke kompetansen på tvers av faggruppene i helse/velferd og oppvekst.

Vi ønsker også å utvide samarbeidet med skole, at vi kan delta på deler av skolens planleggingsdag før skolestart, der vi kan presentere tilbudet og sikre avtaler med de forskjellige trinnlærerne opp mot skolens og skolehelsetjenestens årshjul.

«Endelig tilbake på skolen. Kohorten står i kø og vasker hender», Sunniva Marie 3b Kurland barneskole

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Trygghet, kjærlighet

og forståelse er sentrale elementer i god omsorg. Barneverntjenesten er først og fremst en hjelpetjeneste.

Barneverntjenesten er pliktet til å samarbeide med andre arenaer og tjenester rundt barnet, både på systemnivå og i enkeltsaker. Barneverntjenesten samarbeider med skolene rundt enkeltbarn, gjennom Ansvarsgruppemøter, nettverksmøter og Familieråd. Skolen er en viktig samarbeidsinstans for barneverntjenesten fordi skolen er en viktig del av barnets liv. Barnevernsreformen har til hensikt å stimulere til et tettere samarbeid mellom barnevern, helsetjenester, barnehage, skole, fritid og frivillige lag m.fl. Målet er å gi familier god, helhetlig og nyttig hjelp til riktig tid (Prop. 73 L, 2016–2017). Barneverntjenesten har som målsetning å styrke samhandlingen med sentrale arenaer rundt det enkelte barnet.

Sarpsborg Kommune har et tverrfaglig samhandlingssystem som er beskrevet i veilederen «Felles barn, felles ansvar». Det er en veileder i tverrfaglig samhandling for arbeid med barn og unge det er knyttet bekymring til. Samhandlingsteamet for barn 0-15 år er en del av dette tverretatlige samhandlingssystemet, som ble innført i 2017. Barneverntjenesten er fast representert i Samhandlingsteam, og samarbeider der med bla. skoler og barnehager om å finne gode løsninger og tiltak for enkeltbarn.

For å stimulere til et tettere samarbeid, mellom bla. den enkelte skole og barnevernet, har barneverntjenesten organisert driften sin i distrikt og etter samme geografiske inndeling som Familiesentrene. Distriktsavdelingene i barneverntjenesten melder inn at organiseringen har styrket samarbeidet i enkeltsaker, og barneverntjenesten får kunnskap og erfaringer om særskilte forhold som vedrører distriktet og nærskolene.

Under pandemien har barneverntjenesten erfart redusert tilgjengelighet ved offentlig tjenestetilbud, fritidstilbud og delvis/ helt stenging av dagtilbud til barn og ungdom. Barneverntjenesten opprettet tidlig i perioden et samarbeid med kommuneadministrasjonen rundt behovet for å gi barn i barnevernet dagtilbud i barnehage og skole. Smitteverntiltak kan potensielt få store konsekvenser for sårbare barn og deres familier, for de allerede utsatte familiene kan flere faktorer medføre at de får det dårligere på mange livsområder og at eksisterende utfordringer blir forsterket. Barneverntjenestens ansatte erfarte at samarbeidet med skolene, for å ivareta de mest utsatte og sårbare barna, var godt.

Barneverntjenesten har egne medarbeidere som besøker samarbeidsinstanser, for å gi kunnskap og informasjon om hvordan søke hjelp og om meldeplikten. Målsetningen for 2020 var å starte et løp for å informere alle lærere og elever på 8 trinn på ungdomsskolene i Sarpsborg, og deretter 5 og 2 trinn. Det er laget et eget opplegg for elevene. Det er også planlagt deltagelse på foreldremøter. Pga. pandemien er tidsplanen forskjøvet og målsetningen videreføres inn mot skolene.

Barneverntjenesten mottok og behandlet totalt 1308 meldinger i 2020. Av disse var 807 meldinger i saker tilknyttet barn som ikke er kjent for barneverntjenesten. Det er en betydelig økning fra 2019. Skolene i Sarpsborg meldte bekymring for 175 barn, hvorav 96 av disse ikke var kjent for barneverntjenesten fra før. Skolen meldte bekymring for 41 % flere barn i 2020 enn 2019. Barneverntjenesten erfarte at skolene i større grad tok kontakt for å drøfte saker og samarbeid enn tidligere, og erfarer at det har sammenheng med økt bekymring for elever og deres hjemmesituasjon under pandemien.

Utviklingstrenden i barnevernet er en økning i antallet meldinger, undersøkelser og antall barn som mottar tiltak. Gjennom 2020 var det en økning i antall barn som ble akutt plasserte,

og i tillegg en økning av barn som får omsorgstilbud på institusjon. Andelen barn som mottar tiltak utenfor hjemmet, opp mot barn som mottar tiltak i hjemmet, er likevel relativt stabil. Antallet barn over 18 år som mottar hjelpetiltak fra barneverntjenesten øker, og pr. 1.1.2020 er ettervernet utvidet til 25 år.

Pakkeforløpet ble lansert 2020, av Bufdir og Helsedirektoratet. Målet med pakkeforløpet er at barn og unge i barnevernet blir kartlagt og utredet for eventuelle psykiske vansker og rusmiddelproblemer i helsetjenesten, slik at de kan få nødvendig helsehjelp ved behov. Det er barneverntjenesten som initierer forløpet, og henviser barnet og ungdommen til Kompetansesenter for Rus og psykisk Helse. Det er utarbeidet prosedyrer for samarbeidet og ordningen vil iverksettes september 2021.

Barnevernsrefomen trer i kraft i 2022 og den kommunale barneverntjenesten vil få overført oppgaver og ansvar på fosterhjemsområdet. Det foreligger forslag om å lovfeste barnevernets plikt til å vurdere om noen i barnets nettverk eller familie kan være fosterhjem. Den nasjonale målsetningen er at 2/3 av barn som flytter ut av hjemmet får omsorgstilbud i slekt og nettverk i 2025. Bakgrunnen for å flytte mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, er kommunenes nærhet til familiene og innsikten i barnas og foreldrenes behov.

I realiteten er barnevernsreformen også en oppvekstreform, hvor målet er at barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt. Departementet har foreslått å lovfeste et krav om at kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Departementet foreslår at planen skal inneholde en beskrivelse av overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet, hvordan ansvaret skal fordeles mellom etatene, hvordan oppgaveløsningen skal organiseres og hvordan ulike etater skal samarbeide. Det skal utvikles en ny kommunedelplan for folkehelse og utenforskap som skal adressere disse tverrsektorielle utfordringene i arbeidet med å forebygge utenforskap og sikre et godt og helhetlig forebyggende arbeid for barn og unge i Sarpsborg kommune. (For informasjon om barneverntjenesten vises til «Kvalitetsmeldingen for barnevernet 2021».)

Slik gjør vi det i 2021

Barneverntjenestens målsetninger i arbeidet med barn og deres familier er å i større grad styrke tiltaksarbeidet knyttet til å styrke foreldreferdigheter og forebygge at barn og ungdom må flytte ut fra sine familier. Barneverntjenesten vil i tillegg styrke innsatsen for å mobiliser familie og nettverk rundt barnet. Samarbeid med barnehage, skole, helsetjenester, fritidstilbud, NAV o.l. vil sikre en koordinert og helhetlig oppfølging av familier under barneverntjenesten.

For å stimulere til et tettere samarbeid, mellom bl.a. den enkelte skole og barnevernet, har barneverntjenesten organisert driften sin i distrikt og etter samme geografiske inndeling som Familiesentrene. Det meldes at organiseringen har styrket samarbeidet i enkeltsaker. For 2020 var det en uttalt målsetting at barneverntjenestens distriktsavdelinger skulle strukturere sitt samarbeid med skolene i det aktuelle distriktet. På grunn av pandemien har ikke dette arbeidet blitt igangsatt. Under en pågående pandemi videreføres denne målsetningen i et langsiktig perspektiv.

St. Marie læringssenter

Tospråklig fagopplæring

Vi organiserer tildeling av ressurser til tospråklig fagopplæring til elever i grunnskolen 1. – 10. trinn. 22 tospråklige lærere dekker 21 språk, og i 2020 hadde vi i kommunen 181 elever med vedtak i tospråklig fagopplæring. Lærerne har jobbet vekselvis på skolene og digitalt, i samsvar med de lokale korona-restriksjonene.

Innføringstilbudet

Nyankomne minoritets elever får tilbud om et innføringstilbud før de føres over i ordinær klasse. I 2020 var elevtallet svært varierende.

1.-7. trinn: Tidlig på høsten var det svært få elever, og vi laget da en ordning med at innføringslærerne fulgte elevene til deres nærscole/nærklasse. Dette fungerte veldig bra med få elever, men utover høsten økte elevtallet betraktelig, og vi måtte igjen organisere med en sentralisert modell på Språksenteret på Sandesundsveien barneskole. I perioden september til desember 2020 kom det 14 nye barn.

8.-10. trinn: På grunn av få elever innførte vi høsten en desentralisert modell for innføringstilbudet på ungdomstrinnet. Det var innføringselever på 4 av ungdomsskolene, og to innføringslærerne delte arbeidsuka si, og tok ansvar for innføringselevene på to skoler hver. Modellen fungerte for flere av skolene/elevene, men vi har også måttet sette inn ekstra ressurser på en skole, da enkelte elever hadde mer sammensatte utfordringer.

Vi er forberedt på at organisering av innføringstilbudet for elever på ungdomstrinnet blir en sak vi må arbeide videre med.

Alle innføringselevene har i all hovedsak hatt opplæringstilbud på skolen i hele korona-perioden.

Kombinasjonsklassene på Greåker

Kombinasjonstilbudet er godt integrert på Greåker. Vi er med i forsøket FVO – forberedende voksenopplæring med modulstrukturerte læreplaner. 15 elever mottok grunnskolevitnemål juni 2020, og inneværende år er det 24 elever i kombinasjonsklassene

Voksenopplæringen

Vi er fortsatt i med i forsøket FVO – forberedende voksenopplæring med modulstrukturerte læreplaner, og i år har vi fem klasser som arbeider etter disse planene. Grunnmodul (tidligere alfabetiseringsklasse), Modul 1, Modul 2, Modul 3 og Modul 4. De som fullfører Modul 4 går ut med grunnskolevitnemål. I tillegg har vi en klasse på spor 1 og 4 klasser på spor 2. De som går på spor 2 har fullført grunnskole eller høyere utdanning fra hjemlandet. Vi har også to kveldsklasser på spor 2 og en NIB-klasse (norskopplæring i bedrift). Samlet ca. 200 deltakere. I løpet av de siste årene har vi hatt stor nedgang i antall deltakere som utløser statlige midler. Vi er derfor veldig fornøyd med at vi har inngått et samarbeid med NAV Øst-Viken, der vi selger norskkurs til deltakere, med mål om å ta og bestå norsksprøver. Avtalen gjelder foreløpig ut 2021.

Alle deltakerne våre på dagtid er digitaliserte, og dette har gjort at vi har kunnet drive skole også i nedstengingsperioder.

Vi har fått gjennomført statsborgerprøver og norskprøver for alle som har ønsket, og vi har også gjennomført samfunnskunnskapskurs på ulike språk.

Vi hadde i 2020 oppstart av prosjekt «Hotellklasse» støttet av IMDI-midler. Vi opparbeidet et godt samarbeid med Quality Sarpsborg, og til tross for at vi måtte avslutte 31.12.20 på grunn av korona-situasjonen, må vi si oss godt fornøyde, da flere endte opp med jobb.

ICDP er et foreldrestøttende veiledningsprogram. Vi har et prosjekt støttet av BUF-dir gående, og på St. Marie læringssenter har vi nå 5 sertifiserte ICDP-veiledere som dekker 4 språk. I løpet av 2020 har vi gjennomført kursrekker både på somali og arabisk. Både deltakere og veiledere er svært fornøyde med denne modellen, og vi jobber med å få til et samarbeid med andre virksomheter i kommunen, slik at vi kan benytte ressursene på tvers av virksomheter og kommuneområder.

Slik gjør vi det i 2021

Vi planlegger digital videreutdanning for lærerne gjennom Desentralisert kompetanseutvikling med oppstart våren 2021 gjennom kompetansepakker levert av Høyskolen i Østfold.

Vi vil også ha utviklingsmål knyttet til FVO – forberedende voksenopplæring. Her vil hovedtemaene for 2021 være fleksibel opplæring, tverrfaglighet, sammenheng og dybdelæring i lys av den overordnede delen i den nye læreplanen for grunnskolen.

Fra 1.1.21. Gjelder ny integreringslov. På bakgrunn av dette skal det arbeides med innhold og mål knyttet til nye planer for Norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

Sammen med NAV – team flyktning fortsetter vi samarbeidet mot mål om utdanning og arbeidsretting for deltakerne våre. For å lykkes med integreringen må man ha fokus på både språkopplæring og tilknytning til arbeidslivet.

Alternative skolearenaer

Spesialpedagogisk hjelp i skolen jf. *opplæringsloven* kap. 5

Elever som har behov for hjelp i sin skolehverdag pga funksjonshemminger kan søke seg til en av Sarpsborg kommunes tre forsterkede avdelinger, etter opplæringsloven §5-1.

Avdelingene gir et tilbud til både barneskole- og ungdomsskoleelever. Alle tre avdelinger tilbyr sfo plass. Avdelingene har til sammen plass til mellom 45 – 50 elever. Plass avhenger av hvor stor grad av hjelpemidler og omsorgsbehov de ulike elevene besitter. Det er elever med store hjelpebehov og funksjonshemminger som får tildelt plass etter en inntaks- og prioriteringsveileder. Det har noen år vært flere søkere enn antall ledige plasser og virksomheten har vært nødt til å gi avslag på noen søknader. I tillegg har virksomheten veiledet skolene i utfordrende saker rundt spesialpedagogiske oppgaver.

Ressurstjenesten består av et mobilt sosialfaglig team som bistår skolene med veiledning og hjelp i saker rundt elever med ulike psykososiale utfordringer. De avhjelper skolene i Sarpsborg i ca. 200 saker i løpet av et skoleår. Audiotjenester er en del av Ressurstjenesten. De tilbyr hjelp og veiledning til skoler og barnehager i Sarpsborg med barn og elever med

hørselsproblematikk, og videre undervisning til elever med vedtak etter Opplæringsloven §2-6.

Alternativ læringsarena som består av Tunhaug og Fjeld gård er først og fremst rettet mot skoleelever som i en periode har behov for en annen skolearena. Dette er et samarbeid mellom skolen, PPT og virksomhet alternative skolearenaer.

Voksenopplæring gir spesialundervisning til voksne der ikke har utbytte av undervisning etter Opp. l. §4a-1 voksne med opplæring etter videregående skole, etter opplæringsloven §4a-2. Sarpsborg kommune har en forholdsvis stor til søkning til denne delen av tjenesten og det er PPT som gir en sakkyndig vurdering av søkerens behov og anslag for tildelte timer.

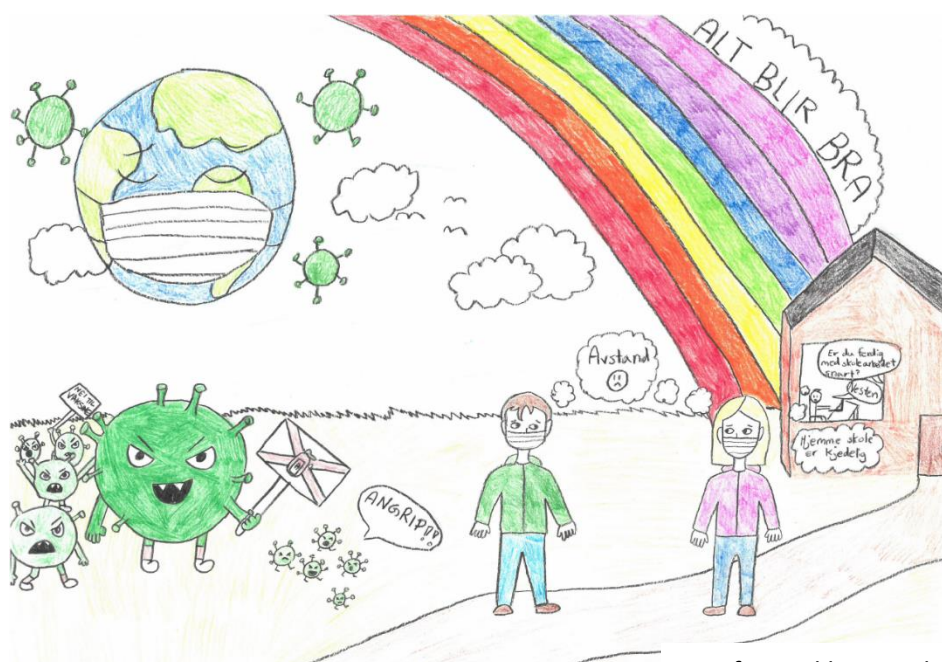
I tillegg er virksomheten fast medlem i Sarpsborg kommunes samhandlingsteam.

Livsmestring

I *Virksomhet alternative skolearenaer* er det viktig å finne adekvate oppgaver og situasjoner som fremmer elevenes kompetanse rettet mot deres fremtid, som selvstendige og aktive medborgere ut fra sine forutsetninger, der elevene mestrer livene sine. For at elevene skal lykkes med dette må de ta i bruk/anvende kunnskaper og ferdigheter i kombinasjon. Dette er gjeldende for alt vårt virke, uavhengig om det er voksne, elever ved de ulike forsterkede alternative opplæringsarenaene, elever med hørselstap/-nedsettelse eller elever med psykososiale utfordringer.

Korona tiden

Virksomhet alternative skolearenaer har i 2020 hatt fokus på ivaretagelse av elever og personal under korona perioden. Det har vært lagt ned et stort arbeid i å ivareta smittevernet i de forskjellige arenaene i virksomheten mht trafikkløysmodellen som er brukt i smittevernarbeidet. Under koronaperioden har virksomhetens forsterkede avdelinger ivarett sårbare barn, unge og voksne. De forskjellige tjenestene har hatt åpent gjennom hele perioden. Påsken 2020 holdt de forsterkede avdelingene åpent etter behov. Det er også gitt hjemmeundervisning til elevene så langt det har latt seg gjøre når det har vært nødvendig. Ressurstjenesten har gitt et tilbud til de elevene de har ivarett når skolene har vært stengt.

Josefine, 6.klasse, Jelsnes barneskole

Gjennomgang og vurdering av Virksomhet alternative skolearenaer

Gjennom våren og høsten 2020 har det vært en gjennomgang og vurdering av aktivitet/tilbud, organisering og økonomi i virksomhet alternative skolearenaer for Sarpsborg kommune. Rambøll Management Consulting AS fikk tildelt oppdraget. Fokus har vært på virksomhetens tilbud av tjenester, økonomi og ressursbruk. Dette innebar innhenting av fakta og tall om virksomhetens ressursbruk, budsjetter og driftskostnader. De innhentet en grundig innsikt i de ulike aktivitetene og tilbudene som inngår under Virksomhet alternative skolearenaer. Overordnet innhentet de informasjon og kunnskap om innholdet i tilbudene og aktivitetene. De har dannet seg en god forståelse av hvilke målgrupper tilbudene retter seg mot, og hva målgruppen har behov for. Videre har de identifisere tilgrensende tjenesteområder, slik som PPT og ordinære grunnskoler. Dette betyr at vi i andre enden vil fremstå mye tydeligere for oss selv og for barnehager, skoler og Sarpsborg kommune generelt. Under våren 2021 vil det gis en innstilling til dette arbeidet og virksomheten vil få en omorganisering av hvilke tjenester den i framtiden skal utføre for Sarpsborg kommune.

Slik gjør vi det i 2021

Virksomheten jobber framover med den pågående omorganiseringsprosessen ved Rambølls gjennomgang av Virksomhet alternative skolearenaer. Ivaretagelse av alle medarbeidere i denne tiden vil være et stort fokus framover slik at vi kan ivareta vår samfunnsoppgave på en god og tilfredsstillende måte.

Det arbeides også med en del av fagfornyelsen som ivaretar elever i virksomhet alternative skolearenaer. Det vil gi en økning i kvalitet på tjenestetilbudet ved at det utarbeides en del til fagfornyelsen som har fokus på det spesialpedagogiske arbeidet rundt elevene.

Pedagogisk psykologisk tjeneste

2020 har vært et år i unntakstilstand, men PPT har opprettholdt sine tjenester til det beste for sårbare barn og unge gjennom året. PPT Sarpsborg åpnet for konsultasjoner ved første mulighet etter nedstengningen i mars, og har siden det hatt åpent for fysiske møter for utredning og oppfølging av elever i tillegg til digitale møter.

Tiltakskjedemodellen er godt innarbeidet i Sarpsborg kommune, og er en modell som strukturerer arbeidet fra det oppstår en bekymring rundt enkeltelever og frem til utfordringen er løst, eller eleven blir henvist til PPT eller andre relevante tjenester for videre oppfølging og vurdering. Tiltakskjedemodellen er revidert i 2020, etter evaluering fra skolene og PPT, som viste behov for justeringer for å sikre tidlig innsats og ansvarsavklaring på det enkelte nivå.

I 2019 innførte PPT 2 hele dager i måneden til samarbeidstid med skolene, i tillegg til fast deltakelse i tiltaksteam og oppfølging av elever med vedtak. Samarbeidstid er et lavterskeltilbud hvor PPT kan bidra med hjelp og støtte tidlig i bekymringsfasen (nivå 1 og 2 i tiltakskjeden), eller bistå med annen veiledning ut fra skolens behov. Dette arbeidet er videreført i 2020.

Tall og fakta vedr. PPTs arbeid med elever på grunnskoleområdet 2020

- 720 aktive saker
- 142 ferdigstilte nye sakkyndige vurderinger om behov for spesialundervisning
- 171 ferdigstilte gjentatte sakkyndige vurderinger (videreføring)
- 15 nye veiledningssaker
- 27 nye utredninger av ADHD (grunnutredning for BUPP)
- 52 utredninger av dysleksi
- 100 aktive logoped saker, hvorav 25 nye i 2020

I 2020 hadde 6,5 % av elevene vedtak om spesialundervisning (5,8 % ekskl. forsterkede avd). Dette er en økning fra 5,6 % forrige skoleår. Timer med miljøarbeider/assistent kommer i tillegg. Gjennomsnittlig antall timer til spesialundervisning per elev, er stabilt sammenliknet med fjoråret, men har økt betydelig over de siste 5 år. I 2020 hadde 46% av elevene med spesialundervisning, vedtak på 271 årstimer eller mer. Sarpsborg har flere elever med omfattende vedtak enn omkringliggende kommuner.

7,7 % av alle elever på landsbasis hadde vedtak om spesialundervisning i 2020. Nasjonalt ser man at det har vært en betydelig økning av antall barn som blir diagnostisert med autisme de siste 5 år, og økningen gjenspeiler seg også i Sarpsborg.

PPT har hatt fokus på veiledningssaker som ledd i et forsøk på å hjelpe skolene å tilrettelegge for barn og elever innenfor det ordinære tilbudet. I tillegg tilbys veiledning etter behov i alle aktive saker med vedtak, og veiledning på systemnivå for å styrke inkluderende læringsmiljø.

Arbeid med utredning av dysleksi

PPT har utredet 52 elever for dysleksi i 2020.

PPT deltar i nettverk for lese- og regneveiledere og bidrar med kompetanse inn i nettverket. PPT jobber sammen med Virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst om å utarbeide en kommunal leseplan.

Arbeid med skolevegring

- 15 nye henvisninger til skolevegringsteamet
- 23 aktive saker
- Barneskole: 10, hvorav 5 gutter og 5 jenter
- Ungdomsskole: 13, hvorav 8 gutter og 5 jenter

I tillegg er det flere elever med bekymringsfullt fravær som følges opp av andre saksbehandlere i PPT.

Koronaperioden har vært spesielt utfordrende med tanke på kontinuitet i skoletilbud for alle elever, og har bidratt til å forsterke det bekymringsfulle fraværet hos flere av elevene. Enkelte elever har imidlertid opplevd faglig mestring ved fjernundervisning, grunnet bortfall av krav til sosial deltakelse. Å unngå sosial deltakelse er en kortvarig løsning som ikke vil bidra til å styrke deltakelse i utdanning og arbeidsliv på lengre sikt.

Samarbeid om kompetanse- og organisasjonsutvikling

PPT har jobbet tett over tid med mange skoler, til tross for utfordringer i kontinuitet grunnet koronasituasjonen. Systemveiledning har omhandlet arbeid med å utvikle inkluderende læringsmiljø på trinn, både med hensyn til struktur og organisering, tilpasset opplæring og didaktikk, relasjonsarbeid i elevgruppen mm. PPT har også bistått skoler med å utvikle

system for ivaretagelse av kap. 9 A om retten til et trygt og godt skolemiljø, saksbehandlingsrutiner i spesialundervisningen, system for tiltaksteam og oppfølging av saker som drøftes.

I tillegg har PPT hatt kompetanseheving av personalgrupper innenfor fagområdene autisme og lese- og skriveutvikling.

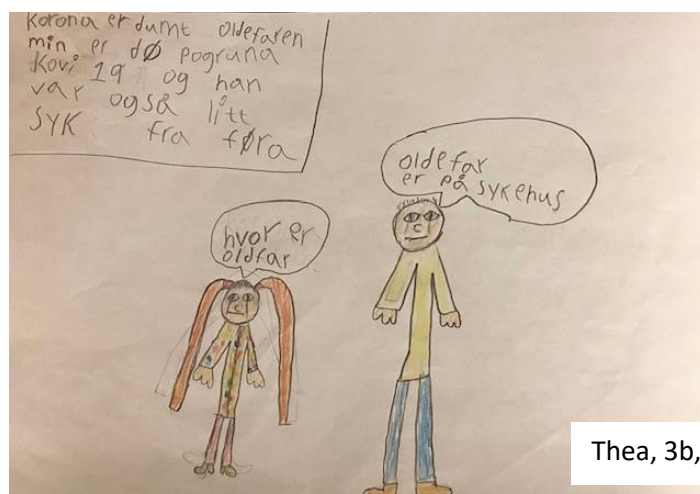
PPT har deltatt i flere kommunale prosjekter, blant annet Læringsmiljøprosjektet, Tjenestedesign barn og unge og Tett på -handlingsprogram.

PPT har gjennomført lavterskeltilbud om samarbeidstid på den enkelte skole, hvor skolen kan få veiledning og bistand tidlig i bekymringsfasen. Dette er et tiltak for å sikre tidlig innsats og raskt inn, og styrke skolenes kompetanse i å avdekke, kartlegge og sette i gang relevante tiltak tidlig.

Slik gjør vi det i 2021

Læringsmiljøarbeid vil fortsette å være en rød tråd i utviklingsarbeidet for 2021. Det ser ut til at en økende andel elever opplever betydelige sosiale utfordringer, og skolene strever med å tilpasse for store sosiale- og emosjonelle behov i nærskolen. Det planlegges igangsetting av arbeid med forebygging og håndtering av atferd som oppleves utfordrende, gjennom Kompetanseløftet i 2021, som er et tiltak i kjølvannet av Meld.St 6 (2019-20) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO. Målet er å bygge gode, helhetlige systemer og utvikle kompetanse både hos støttetjenestene og internt i den enkelte skole. PPT har også vært representert i arbeidsgruppen for arbeidet med organisasjonsendringer i virksomhet alternative skolearenaer, og ønsker å bidra til å bygge gode helhetlige støttetjenester for skolene.

PPT fortsetter å overvåke utviklingen i spes.ped.vedtak sammen med direktører og skoleledere, og se på hva som kan bedres av tilpasset opplæring i det ordinære, og hva som er betydelige behov som ikke kan ivaretas uten spesialundervisning. PPT vil aktivt bistå skolene med implementering av Tett på -handlingsprogram for å styrke det universalforebyggende arbeidet for gode læringsmiljø.

Thea, 3b, kurland barneskole

Hafslundsøy barneskole i samarbeid med PPT og mobilpedagogisk tjeneste

Skolen foretok en henvisning på systemsak til PPT høsten 2019 grunnet utfordringer knyttet til atferd på ett av skolens trinn. Det har i den forbindelse vært gjennomført relasjonskartlegginger og observasjoner i klasserommet. På grunn av situasjonen rundt covid-19 har planen rundt kartlegging, observasjon og tilbakemeldinger blitt tilpasset situasjonen skolene var i knyttet til organisering av skoledagene. Skolen har fått en god oversikt over resultater og hvilke justeringer som bør settes inn. En oppsummerende rapport fra PPT mottok skolen i januar 2021.

Høsten 2020 opplevde skolen at uønsket og utfordrende elevatferd tiltok på et trinn. I dialog med assisterende direktør ble det opprettet et samarbeid med PPT og mobilpedagogisk team som ligger under Team ressurstjenester på Alternative skolearenaer. Følgende tiltak ble da gjennomført;

- Relasjonskartlegging som synliggjorde negative og utrygge elevrelasjoner innad på trinnet.
- Skolen gjennomførte samtaler med foresatte til elever som gjorde andre elever utrygge. Det ble inngått avtaler om hva slags tiltak skolen skulle sette inn.
- Skolen hadde et foreldremøte for alle foresatte i klassen. Møtet ble ledet av rektor og PPT. I møtene ble det informert om hvilke tiltak som skulle settes inn på klassen. Det ble innført «remser» for alle elever, med tydelige arbeidsoppgaver for hver økt. Elevene ble gjort kjent med at plan A var å gjøre oppgaver fra remse og plan B var at eleven måtte bli med en voksen ut til den var klar til å gå tilbake til plan A. I tillegg ble tre faste regler/forventinger til hver arbeidsøkt, gjennomgått. I innkjøringsfasen var både PPT og mobilpedagogisk team til stede i klassen for å hjelpe til med å modellere. PPT og mobilpedagogisk team har hatt jevnlig samtaler med de elevene som skolen ble vurdert til å ha størst utfordringer.

Etter juleferien har situasjonen i klassen roet seg mye. De voksne på trinnet er trygge i rollen sin. Mobilpedagogisk team er fortsatt inne og veileder i praksis flere ganger i uken, og de gjennomfører egne økter med fokus på sosialkompetanse. Det har vært faste debriefing- og samarbeidsmøter mellom de som jobber på trinnet, mobilpedagogisk team og PPT. PPT veileder nå lærerne på hvordan gjøre faglige tilpassinger.

I februar gjennomførte skolen på nytt møter med enkeltelever og foresatte knyttet til adferdsutfordringene. Tilbakemeldingene var da positive. Det skulle vært gjennomført et nytt foreldremøte for hele klassen, men det har blitt utsatt på grunn av korona.

Hafslundsøy barneskole har sett at det arbeidet som har blitt gjort i klassen med veiledning av PPT og mobilpedagogisk team, har hatt stor positiv effekt. Det gjenstår fortsatt mye arbeid i forhold til alle elevers trivsel med tanke på krenkelser og mobbing. Dette har stort fokus framover.

Medvirkning og dialog med foresatte

At hjem og skole har et godt samarbeid er av stor betydning for barn og unge. En god og tillitsfull dialog mellom hjem og skole er et gjensidig ansvar, men skolen har det overordnede ansvaret for å ta initiativet og legge til rette for samarbeid. Foreldregruppen har ulike

forventninger, behov og meninger om skolens mål og praksis. Å skape en felles forståelse for hva som er viktig i et godt læringsmiljø vil være sentralt i et foreldresamarbeid.

Et av tiltakene i oppvekstplanen er at skolen utarbeider en rutine for forventningsavklaring mellom foreldre og SFO. Mange skoler rapporterer at de har utarbeidet en skriftlig forventningsavklaring mellom SFO og foresatte, slik at man sikrer en felles forståelse, blant annet gjennom informasjonsskriv eller brosjyrer. Alle skoler opplever derimot at denne forventningsavklaringen synliggjøres muntlig gjennom foreldremøter hvor teamleder SFO deltar, ved innskriving av skolestartere eller gjennom enkeltsamtaler ved behov, i tillegg til det skriftlige som sendes ut.

Samarbeidet mellom hjem og skole foregår på flere arenaer og utviklingssamtalen mellom eleven, foreldrene og skolen står sentral her. I årsmeldingen for 2020 rapporterer nå alle skolene at de har en fast struktur for utviklingssamtalene som er med på å sikre dialog med hjemmet. Skolene har utviklet lokale felles maler for utviklingssamtaler som de ansatte er kjent med og som de benytter. Skolene melder også om lokale felles maler for elevsamtalen, som legges i forkant av utviklingssamtalen.

Oppvekstkonferansen

Oppvekstkonferansen er en årlig møteplass for innbyggere, foreldre, ansatte og politikere med interesse for oppvekst og utdanning. Kommuneområdet oppvekst bruker anledningen til å vise seg frem, være åpne om styrker og utfordringer, og på en proaktiv måte vise hva de langsiktige løsningene innebærer. En kjent person innleder rundt et oppveksttema.

I mai 2020 ble oppvekstkonferansen avholdt for første gang. Temaet for konferansen var «Hvordan kan barn og voksne ha det bra sammen». Psykolog Hedvig Montgomery var hovedgjest og i samtale med direktør oppvekst, Erik Bråthen, berørte de flere sentrale temaer. I tillegg deltok ordfører, utvalgsleder for kultur og oppvekst, leder for kommunalt foreldreutvalg og ordfører i ungdommens bystyre. Kulturskolen sto for underholdning.

Konferansen ble streamet via Facebook, Sarpsborg Arbeiderblad og kommunens egen hjemmeside. Bare via Facebook hadde over 7000 vært innom sendingen.

Foreldreundersøkelsen

Foreldreundersøkelsen er en undersøkelse som Utdanningsdirektoratet står bak. Her får foreldre og foresatte anledning til å si sin mening om elevenes læring og trivsel, og samarbeidet mellom hjem og skole. Alle foresatte i Sarpsborg inviteres til å svare på denne undersøkelsen.

I 2020 valgte 50,6 % å svare på Foreldreundersøkelsen, det tilsvarer cirka 3 300 personer. Det er positivt å se at det er en økning på over 8 % fra 2019. De foresatte svarer hovedsakelig at deres barn trives både på skolen og på SFO, og at barnet har medelever å være sammen med. De foresatte opplever å bli tatt imot på en god måte når de kontakter skolen. Cirka 140 svarer litt eller helt uenig på at barnet deres trives på skolen. Cirka 70 stykker svarer litt eller helt uenig på at de blir tatt godt imot av skolen.

Den enkelte skole orienterer om resultatene for foreldreundersøkelsen ved sin skole gjennom Foreldrerådets arbeidsutvalg, Samarbeidsutvalget og Skolemiljøutvalget.

Borgen barneskole – arbeid med foreldreundersøkelsen.

Årets undersøkelse oppnådde en svarprosent på 29 %. Tallet er ikke høyt, men FAU og skolen har likevel valgt å bruke svarene som grunnlag for videre arbeid. Historisk ligger svarprosenten vår rundt 30 % gjennom de siste årene, og dermed gir tallene et visst sammenligningsgrunnlag.

Hva viser årets resultater oss?

FAU er mest fornøyd med

- Tilbudet på SFO oppleves veldig positivt, og foreldrene er fornøyd med både personalet og aktivitetstilbudet
- Det er lett å kontakte skolen, og det er en fin utvikling i kommunikasjon med skolen
- Lærere strekker seg langt for å ivareta foreldre og barn
- Lærerne har positive forventninger til elevenes læring og utvikling, og de behandler elevene med respekt
- Foreldrene opplever at barna føler seg trygge og at det er lite mobbing.

Skole/SFO er mest fornøyd med

- At det er en fin utvikling på de fleste områdene siden i fjor
- At foreldrene opplever at det er lett å komme i kontakt med oss
- At foreldre og barn trives så godt med SFO-tilbudet vårt
- At foreldre opplever at vi håndterer mobbing av elever på en god måte

Dette ønsker FAU at vi sammen har fokus på kommende år:

- Øke svarprosenten, for eksempel ved å legge undersøkelsen tidligere på høsten
- Skole og hjem har fokus på inkluderende klassemiljø og forebygging av mobbing.
- Informasjon fra skolen om klagebehandling
- At vi ikke hviler på «laurbærene» og fortsetter å holde trykket oppe

Dette ønsker skole/SFO at vi sammen har fokus på kommende år:

- Videreutvikle kommunikasjon og dialog mellom skole og hjem. Det skal føles trygt å kontakte oss.
- Forsikre oss om at nødvendig informasjon er lett tilgjengelig
- Gi foreldrene god innsikt i hva som skjer på skolen, både gjennom å dele glimt fra hverdagen vår og ved å invitere foreldre inn til oss så ofte som mulig (når smittesituasjonen tillater det)
- Videreføre arbeidet med et trygt miljø
- Undersøke hvorfor mange foreldre svarer at de ikke får innkalling til foreldremøter
- Øke svarprosenten

Medvirkningskveld med Samarbeidsutvalgene

Den 28.01.2020 ble det gjennomført en samling med samarbeidsutvalgene med fokus på det gode og trygge barnehage- og skolemiljøet. Innspillene på SU-samlingen dannet grunnlaget for utformingen av handlingsprogrammet «Tett på for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø».

Slik gjør vi det i 2021

Oppvekstkonsferansen gjennomføres digitalt på samme måte som i 2020. Temaet er Motstandskraft og mestring og hovedgjest Peder Kjøs.

I handlingsprogrammet «Tett på» er det utarbeidet et standardskjema for utviklingssamtalen knyttet til elevens rett til et trygt og godt skolemiljø, som blant annet har fokus på elevens trivsel på skolen. Dette skjema vil fra 2021 være felles for alle skolene i Sarpsborg og inkluderes i skolenes egne maler for utviklingssamtalen.

Elevdemokrati og medvirkning

Elevmedvirkning

Elever i norsk skole skal delta i beslutninger som gjelder deres egen læring. Elevene skal også delta aktivt i vurdering av eget arbeid, egen kompetanse og i sin egen faglige og sosiale utvikling. Opplæringsloven og Læreplanverket for Kunnskapsløftet gir rammer og føringer for elevmedvirkning som gjelder for all opplæring i alle fag. I august 2012 ble det også fastsatt en bestemmelse i forskrift til opplæringsloven om tid til arbeid med elevråd og elevmedvirkning (§ 1-4a).

I elevundersøkelsen blir elevene bedt om å svare på følgende spørsmål:

Emma Iversen 7a,
Hafslundsøy
barneskole

	7. trinn ²	10. trinn ³
Er dere elever med på å foreslå hvordan dere skal arbeide med fagene?	3,7	3,1
Legger lærerne til rette for at dere elever kan delta i elevrådsarbeid og annet arbeid som tillitsvalgt?	4,3	3,8
Hører skolen på elevenes forslag?	3,9	3,2
Er dere elever med på å lage regler for hvordan dere skal ha det i klassen/gruppa?	4,2	3,5

I tabellen ser vi svarene for 7. trinn og 10. trinn oppgitt på en skala fra 1-5: Høy verdi betyr positivt resultat. Beste gjennomsnittsverdi er 5. Totalt svarte 83,3 % av 7. klassingene og 88,8 % av 10. klassingene. Vi ser av tabellen av 7. trinnselevene rapporterer om en større

² Tall hentet fra skoleporten

³ Tall hentet fra skoleporten

opplevelse av medvirkning generelt enn 10. trinnselevene. I det videre arbeidet bør elevmedvirkning få et stort fokus.

Sarpsborg kommunes Ungdomsråd

Ny kommunelov, med virkning fra høsten 2019, slår fast at kommuner og fylkeskommuner har plikt til å opprette eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom. Medlemmene av disse rådene regnes som folkevalgte og har samme rettigheter og plikter som medlemmene av øvrige folkevalgte organer.

Sarpsborg kommune har siden 2012 hatt et Ungdommens bystyre, UBY, som har bestått av representanter fra hver barneskole, ungdomsskole og videregående skoler i Sarpsborg. UBY har to koordinatorene. Koordinatorene er ansatt i virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst og har oppgaver tilknyttet Ungdommens bystyre som en del av sin portefølje.

I forbindelse med lovendringen besluttet Sarpsborg kommune å revidere vedtektene, vurdere driftsform og tydeliggjøre UBY som medvirkningsorgan. Vedtektene skal beskrive hva ungdomsrådet skal jobbe med og hva rådet har lov til å gjøre.

Det ble nedsatt en arbeidsgruppe med representasjon fra kommuneområdene helse og velferd, samfunn (både kultur og plan og samfunnsutvikling), organisasjon og oppvekst (Virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst, kontaktlærer for elevråd og lederen i UBY), med mål om at Sarpsborg kommune skulle ha et «nytt» UBY ved oppstart skoleåret 2020.

De største endringene er:

- Ungdommens bystyre skifter navn til Sarpsborg kommunes Ungdomsråd.
- Antall representanter er redusert fra 44 til 19. Barneskolene er ikke lenger representert, men det har kommet inn representanter fra musikkrådet, idrettsrådet og ungdomsklubbene. I tillegg er ungdomsskolene og de 4 videregående skolene med tilhørighet til Sarpsborg representert.
- Representantene godtgjøres økonomisk.
- Saker til ungdomsrådet fordeles via sekretariatet på lik linje med de andre rådene og de politiske møtene.
- En bystyrerepresentant har møteplikt og talerett på rådsmøtene.
- Etter ønske gis Ungdomsrådet inntil 10 minutter taletid ved oppstart av bystyremøter og utvalgsmøter.
- Ungdomsrådet inviteres en gang i året til bystyret for å presentere sitt arbeid.
- Ungdomsrådet skal hvert år legge frem årsmelding om sin virksomhet til bystyret.

Ungdommens bystyre skiftet navn til Ungdomsrådet høsten -20. I den videre teksten brukes derfor begge navnene basert på om det henviser til arbeidet som er gjort før eller etter sommerferien.

Dette året har de fleste UBY/Ungdomsrådsmøtene blitt gjennomført på Teams.

UBY/Ungdomsrådet har hatt besøk av eksterne aktører som har satt dem inn i politiske saker, som blant annet aktivitetsapp for barn og ungdom, arealplan, handlingsprogram Tett på for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø, tjenstedesign, BUFDIR-midler. Ungdomsrådet har blitt bedt om å komme med innspill til blant annet revidering av

ordningene for tilskudd til kultur- og idrettsformål og til Handlingsprogram mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme.

UBY/Ungdomsrådet har vært aktive i situasjonen rundt korona og har blant annet tatt initiativ til, og distribuert, et skriv til alle elever i grunnskole og videregående skole om hvor barn og unge kan få informasjon og hjelp til psykisk og fysisk helse i denne krevende situasjonen. De har også arrangert et elevrådsmøte for alle skoler i kommunen i samarbeid med direktør oppvekst og kommuneoverlege, hvor elevene fikk mulighet til å stille spørsmål og komme med innspill.

Hei fra oss ungdommer til dere ungdommer der ute!

Vi i Ungdommens bystyre tenker på dere. Vi vet at mange av dere har det ekstra vanskelig i denne perioden. Isolasjon fra det som var deres sikkerhet, trygghet eller kanskje den eneste oppmuntringen i løpet av dagen. Vi vet at dette gjelder flere enn vi ser, og vi gjør vårt beste for at alle skal få den hjelpen de trenger og fortjener. Vi har funnet fram noen nummer som kan være fint å ha tilgjengelig under denne perioden, eller hele tiden for den saks skyld.

Hvem?	Hva gjør de?	Kontakt informasjon
Lærerskoletilbud:		
Kontakttelefonen på skolen	Telefon du kan ringe under koronaperioden, mens det er hjemmeskole.	(fylles ut av individuelle skolene)
Helsesyskeleier og sosiallærere på skolen	Hvis du trenger noen å snakke med om små og store problemer, dilemmaer eller likende.	(fylles ut av individuelle skolene)
Ungdomskontakt på familiesenteret.	Et tilbud til unge opptil 18 år – og til deres familier. De arbeider med spørsmål rundt ungdomstilværelse, rus, familie, venner, sex, seksualitet, mobbing, kriminalitet, fritid, skole og andre ting som ungdom er opptatt av.	☎ 979 74 051 (i skolens åpningstid) Epost: ulebkontakt@sarpsborg.no
Helsestasjon for ungdom	Disse kan du ringe om små og store problemer. De sitter med slik kompetanse – leger, psykologer osv.	Hver tirsdag (14.00 - 16.30) Onsdag 13.00 - 15.00 Ekstra guttetilbud tirsdag (14.30 - 16.30) ☎ 69108050
Lærerskole rus- og psykisk helse	Rådgivning til ungdommer med psykiske vansker og rus problemer.	Hverdager (08.00-22.00): 98216325
Sarpsborg krisesenteret	Du kan kontakte Sarpsborg krisesenter ved problemer relatert til vold.	Døgnet: 69108700

Krise tilbud:		
Alarmtelefonen for barn og unge	Blir du utsatt for vold eller overgrep? Eller rusar de voksne seg? Alarmtelefonen kan hjelpe deg. Du kan også kontakte om du tror at noen har det sånn.	Døgnet: ☎ 116 111 Døgnet chat funksjon: https://www.116111.no/
Legevakten	Dersom det er fare for din egen eller andres helse kan du kontakte legevakten. Dersom du har problemer knyttet til psykiatri (selvmordstanker eller andre alvorlige plager) henviser legevakten deg videre til UPS-akutt (Ungdomspsykiatrisk Seksjon Kalnes Sykehus) ☎ 69864130.	Døgnet: 69121920
Barnevernet	Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge som har det tøft hjemme, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. De tilbyr også veiledning og du kan være anonym når du ringer.	Dagtid (07.30-15.30): 69108300 Utenom ordinær åpningstid: 91117340
Politiet	Hvis du er vitne til eller opplever en alvorlig hendelse. Du kan også kontakte politiet dersom du opplever kriminalitet på nett.	Døgnet: 02800

På nettsidene ung.no, 116111.no og helsenorge.no kan du lese mer om barn og ungdommers psykiske helse.

Husk at ingen av problemene dine er for små eller for store til å snakke om. Det er alltid noen der ute som vil høre på deg og hjelpe deg! Det er en styrke å be om hjelp, ikke en skam!

Du er ikke alene, vi er alene sammen!

Hilsen UBY

Retningslinjer for elevrådsarbeid i Sarpsborgskolen

UBY /Ungdomsrådet i Sarpsborg har lenge etterspurt felles retningslinjer for elevråd i Sarpsborgskolen. Sentralt i handlingsprogrammet *Tett på for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø* står barn og elevers rett til medvirkning. I skolen er elevrådet en viktig arena for dette. I den forbindelse ble arbeidet med utarbeidelse av *Retningslinjer for elevrådsarbeid*, påbegynt høsten 2020 og Ungdomsrådet har kommet med innspill underveis.

Slik gjør vi det i 2021

Retningslinjer for elevrådsarbeid ferdigstilles våren 2021, og tas i bruk sammen med handlingsprogrammet *Tett på for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø* høsten 2021.

Elevrådssamling arrangert av Ungdomsrådet

Koronasituasjonen og de ulike tiltakene påvirker oss, og har gjort vår hverdag usikker, vanskelig og utrygg. På Ungdomsrådet den 10.11.2020 delte vi erfaringer rundt dette, og flere representanter opplevde at skolens ledelse tok avgjørelser på vegne av elevene uten direkte kommunikasjon med elevrådene. Ungdomsrådet ønsket en endring, og utformet et brev direkte til skoleledelsen ved alle Sarpsborg skolene, med kopi til Direktør oppvekst. Brevet kan dere se her:

Fra Ungdomsrådet
Sarpsborg kommune
Pb 237
1702 Sarpsborg kommune

25.11.2020

Til skoleledelse og elevråd

Vi i Ungdomsrådet ønsker å komme med en viktig og sterk oppfordring. Koronasituasjonen gjør vår hverdag usikker, vanskelig og utrygg.

Vi elever trenger nå flere ulike tiltak:

- Tilstrekkelig og oversiktlig informasjon
- Elevrådstyret på hver enkelt skole, bør prioriteres i beslutninger tatt av skolens ledelse som påvirker elevene sin hverdag over lengre tid
- Skolene bør sørge for at elevene alltid har tilgang på helsesøster/skoletjenesten i skoletiden.
- Elevtjenesten/Kontaktlærer for elevrådet bør planlegge møter sammen med skolens elevrådsleder.
- Elevrådsmøter på skolene bør prioriteres selv om fysisk oppmøte ikke alltid lar seg gjøre. Da via digitale plattformer.
- Kontaktlærer for alle klasser oppfylder ansvarsområdet sitt også ved hjemmeundervisning og sørger for at elevene har det bra.

Dette er veldig viktig fordi koronasituasjonen og tiltakene som pålegges samfunnet generelt, påvirker oss i stor grad. Elevrådet er elevenes viktigste talerør i saker som påvirker oss og vår hverdag. Vi har tidligere under forrige «Lock Down» erfart at skolens ledelse tar avgjørelser på vegne av elevene uten direkte kommunikasjon med elevrådet.

Det er viktig at Skolens ledelse OG Elevrådet samarbeider tettere og bedre i tiden fremover gjennom alle avgjørelser som da påvirker elevenes hverdag.

Ungdomsrådet i Sarpsborg

I etterkant av dette, kom det et initiativ fra Direktør oppvekst om å samle alle elevråd i Sarpsborg skolene til et digitalt møte om koronasituasjonen. Møtet ble gjennomført den 10. desember, og det var 166 enheter som var pålogget møtet. Flere elevråd satt samlet bak skjermen på sin skole. På selve møtet fikk vi status og informasjon om koronasituasjonen fra Direktør oppvekst Erik Bråthen og kommuneoverlege Sapna Iqbal. Vi fikk også anledning til å dele erfaringer, fremme synspunkter og stille spørsmål. Møtet ble gjennomført på et tidspunkt hvor det var økt smittetrykk i byen og det nærmet seg jul. Det var sterke følelser i sving og mange ungdommer fremmet et ønske om å stenge skolene for å redde julen. Direktør for oppvekst og kommuneoverlegen besvarte spørsmål, tok imot erfaringer og kritiske innspill til tiltak og håndtering.

I etterkant av møtet fikk vi mange positive tilbakemeldinger fra ungdommer som var med, om at dette var et viktig møte. Det føltes godt å snakke fritt om uenigheter og følelser knyttet til koronasituasjonen. Selv om ikke alle innspillene våre ble tatt til etterretning, så følte vi at stemmen vår ble hørt av de som er med på å ta beslutninger i den vanskelige tiden vi er inne i.

Ungdomsrådet

Kapittel 4. Læringskvalitet og læringsutbytte

Læreplanverket for kunnskapsløftet

Høsten 2020 fikk skolen nytt læreplanverk (LK20). Læreplanverket består av overordnet del som beskriver hvilke verdier og prinsipper som opplæringen skal bygge på, og fagplaner for de ulike fagene. Planene innføres trinnvis. Det betyr at 10. klasse skoleåret 2020/21 fortsatt jobber etter gammel plan, men fra 2021 skal hele ungdomsskolen være innrullert.

Formålet med å fornye læreplanene er å gjøre elevene bedre i stand til å møte og finne løsninger på dagens og fremtidens utfordringer. Det elevene lærer skal være relevant, både for enkeltindividet, som samfunndeltaker og i arbeidslivet.

I korte trekk kan vi forklare fagfornyelsen slik:

- Læreplanverket er fortsatt kompetansebasert (ikke innholdsbasert). Det betyr at elevene jobber etter kompetansemål og det er elevenes kompetanse som skal vurderes.
- Kompetansebegrepet er fornyet. Det nye kompetansebegrepet defineres slik:
«Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning».
- Dagens fag forblir uendret, men innholdet fornyes. Det er nå definert kjerneelementer i hvert fag, som peker på det viktigste elevene skal lære. I tillegg er antall kompetansemål redusert. Det er en bedre og tydeligere sammenheng i og mellom fagene, og intensjonen er at innholdet i hele læreplanverket skal henge godt sammen.
- Skolen skal legge til rette for læring innenfor de tre tverrfaglige temaene folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap, og bærekraftig utvikling. Disse tverrfaglige temaene tar utgangspunkt i aktuelle samfunnsutfordringer som krever engasjement og innsats fra enkeltmennesker og fellesskapet i lokalsamfunnet, nasjonalt og globalt. Elevene utvikler kompetanse knyttet til de tverrfaglige temaene gjennom arbeid med problemstillinger fra ulike fag. De skal også få innsikt i utfordringer og dilemmaer innenfor temaene. De skal forstå hvordan vi gjennom kunnskap og samarbeid kan finne løsninger, og de skal lære om sammenhenger mellom handlinger og konsekvenser.
- Grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving, regning videreføres og utvikles. Det samme gjelder muntlige og digitale ferdigheter.
- Prinsippene om tilpasset opplæring og elevmedvirkning er forsterket.
- Læreplanene skal gi gode rammer for dybdelæring. Dybdelæring er et sentralt begrep i fagfornyelsen, og henger nøye sammen med kompetansebegrepet. Dybdelæring handler om ulike tilnærminger til og prosesser for læring som alle resulterer i nye innsikter og kunnskaper og ferdigheter som elevene gjør til sitt eget.

Kompetansebegrepet handler om det vi skal oppnå. For å oppnå kompetanse er derfor dybdelæring en nødvendig forutsetning.

Overordnet del er ny og erstatter dagens generelle del av læreplanverket. Overordnet del beskriver hvilke verdier og prinsipper som opplæringen skal bygge på. Opplæringens verdigrunnlag skal prege hele opplæringen og dybdelæringsprosessene, slik at elevene utvikler gode holdninger og dømmekraft, evnen til refleksjon og kritisk tenkning, og til å foreta etiske vurderinger.

Fagfornyelsen skal være et verdiløft for skolen og det snakkes om et dobbelt hensyn. Det viser til at skolen skal bygges opp rundt verdiene som er beskrevet i den overordnede delen og de skal prege skolehverdagen og profesjonsfellesskapet. Samtidig som verdiene også er verdier elevene skal lære, erfare og utvikle ved å jobbe med fagene. Verdiene som fremheves er menneskeverdet, identitet og kulturelt mangfold, kritisk tenkning og etisk bevissthet, skaperglede, engasjement og utforskertrang, og demokrati og medvirkning.

Implementering

Fra januar 2019 har det blitt jobbet målrettet på alle nivåer; lærere, skoleledere og skoleeier, for å ha god forståelse av nytt læreplanverk ved oppstart av skoleåret 2020. I 2020 har det blitt gjennomført:

- 4 felles kommunale temasamlinger for lærer- og lederrepresentanter fra de enkelte skolene. Etter samlingene har deltakerne fått prosessbeskrivelser som de kan gjennomføre i profesjonsfellesskapene på egne skoler.
- Fagsamlinger annenhver måned med ledergruppene på skolene med fokus på temaer knyttet til nytt læreplanverk. Målet med disse fagsamlingene er samarbeid, støtte og veiledning på tvers av skoler slik at vi fremmer en delings- og læringskultur.
- Fellestid på skolene med bruk av støttmateriell utarbeidet av udir

Det er også påbegynt utvikling av digitale kompetansepakker i samarbeid med LearnLab og Fredrikstad kommune som er tenkt brukt i utviklingstid på den enkelte skole. Dette er støttmateriell til implementering av nye læreplaner.

Skolene rapporterte at de var godt i gang med forberedelsesarbeidet våren 2020. Men fra 12. mars ble det bråstopp. Dette resulterte i at skolene opplevde at de var litt på etterskudd ved oppstart av nytt skoleår. Til tross for et annerledes og krevende skoleår har skolene greid å opprettholde fokus på utvikling og innføring av nye læreplaner, selv om det ikke er i like stor grad som i et vanlig år, og derfor også kommet noe ulikt i dette arbeidet.

8 av skolene har det siste året samarbeidet med og fått veiledning av HiØ gjennom tilskuddsordningen Desentralisert kompetansemidler i implementeringen av den nye læreplanen. Det har blitt jobbet spesielt med de tverrfaglige temaene, dybdelæring og vurdering for læring. Forståelsen av å være en leksebevisst skole og hva det betyr for oss i Sarpsborg har vært en del av arbeidet med fagfornyelsen.

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet en planleggingsmodul som skoleeier forventer at lærerne bruker når de planlegger opplæringen. Dette mener vi er et godt verktøy for å bli kjent med LK20. Alle skoler forteller at de har prøvd ut planleggingsverktøyet og funnet lokale tilpasninger og løsninger. De har utarbeidet årsplaner i basisfagene, eller er i gang med dette arbeidet. Ellers har skoleeier sagt at skoleåret 2020/21 er et innføringsår og at

arbeidet med implementeringen av LK20 starter i praksis. Det skal være et år med rom for å prøve og samle erfaringer. Det må forventes at implementeringen fortsetter i årene framover og at vi må ha felles fokus på læreplanforståelsen i årene framover.

Fagsamling for ledergruppene

Tidligere har det vanligvis blitt gjennomført 1-2 fagsamlinger i året for rektorene. I 2020 ble disse samlingene gjennomført ca annenhver måned og utvidet til å gjelde hele skolens ledergruppe. Bakgrunnen for endringen er at skolene har ønsket felles fagsamlinger hvor vi skal jobbe med skoleutvikling generelt og fagfornyelsen spesielt. Det har vært viktig å få med teamlederne slik at skolens ledergruppe kan delta og drøfte skoleutvikling på like premisser. Mange av teamlederne har også ansvaret for å jobbe med skoleutvikling i profesjonsfellesskapene på skolene.

Slik gjør vi det i 2021

Fortsatt felles fagsamlinger med fokus på felles forståelse og implementering av nytt læreplanverk.

Revidere rammeplan for faget Utdanningsvalg i lys av ny læreplan. Utdanningsvalg er et sentralt fag for å bidra til å gjøre elevene i stand til å ta gode utdannings- og yrkesvalg. Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen.

Utrede en arena og tilrettelegging for utendørs svømme- og livredningsopplæring i tråd med nye kompetansekrav.

Brage, 6.klasse Jelsnes barneskole

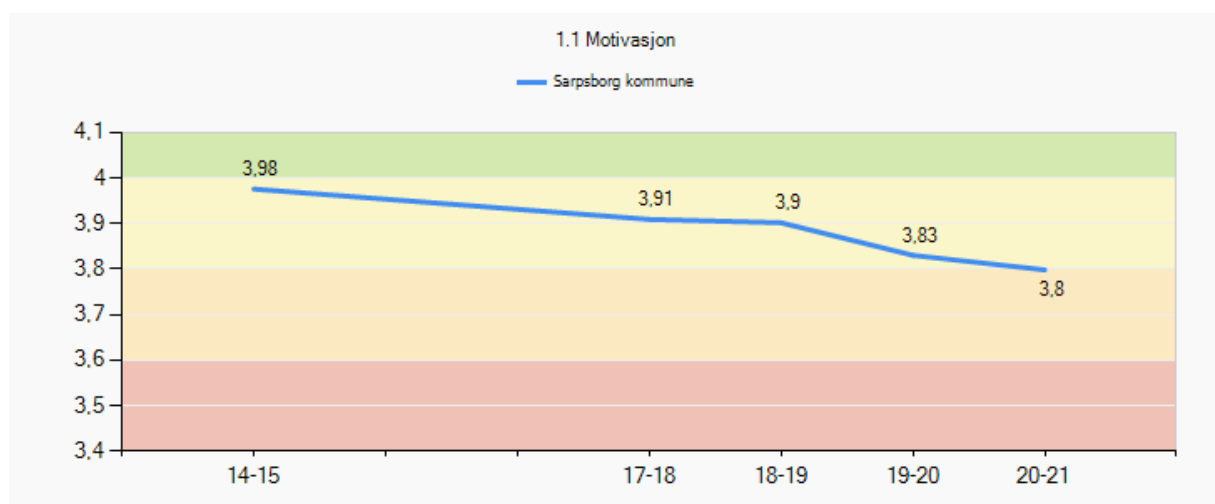
Elevenes læringsmiljø

Elevenes læringsmiljø

Alle elever har rett til et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring. jf kap. 9A i opplæringsloven. Elevenes læringsmiljø kartlegges årlig gjennom den nasjonale Elevundersøkelsen. Elevundersøkelsen er utarbeidet av Utdanningsdirektoratet og gjennomføres for alle elever fra 5. – 10. trinn. Elevene tar stilling til påstander om sitt skolemiljø, og gir et øyeblikksbilde av hvordan de opplever skolehverdagen. Alle svarene fra elevundersøkelsen finnes i [Skoleporten](#)⁴. Vi gjør oppmerksom på at tallene som ligger i Skoleporten kun viser tall fra 7. og 10. trinn. Der ikke annet er oppgitt har vi brukt tall fra Conxus Insight som er et innloggingsprogram som samler og presenterer data. Tallene fra Conexus insight er et gjennomsnitt av svarene for 5.- 10. trinn.

På en skala fra 1 – 5 hvor 5 angir høyeste score, ligger Sarpsborg i snitt på 4,3 på spørsmålet om elevene trives godt på skolen. Skalaen viser i snitt 4,7 på spørsmålet om elevene har noen å være sammen med i friminuttene, og 4,1 på at det stort sett er trygt miljø på skolen og at de har noen å snakke med hvis det er noen som plager dem. Skalaen viser i snitt 4,5 på spørsmålet om elevene får god hjelp og støtte fra lærerne sine og at de blir møtt med respekt. Undersøkelsen viser også et snitt på 4,5 på at elevene får nødvendig hjelp og støtte hjemme.

Av ca 3500 elever som har svart på elevundersøkelsen svarer i overkant av 400 stykker at de ikke liker skolearbeidet, at de ikke er interessert i å lære og heller ikke gleder seg til å gå på skolen. Både kommunalt og nasjonalt ser man en nedadgående trend når det gjelder motivasjon.

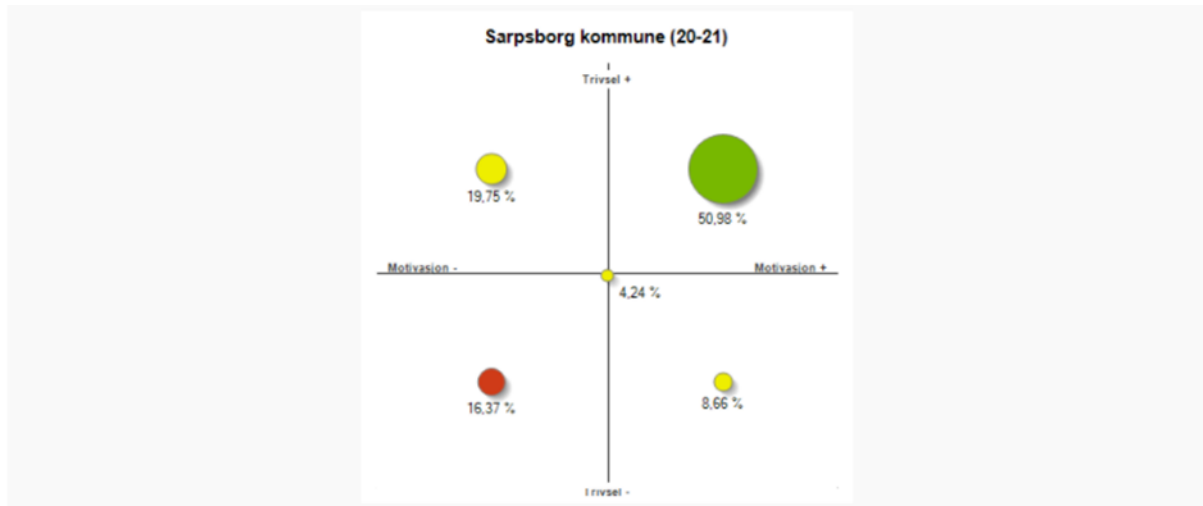
Motivasjon er en viktig faktor for elevenes læringslyst. Selv om de fleste elevene oppgir at de trives på skolen er det tankevekkende at motivasjonen for skole og læringsarbeid er

⁴ <https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsmiljoe/elevundersoeekelsen/sarpsborg-kommune-3003?trinn=7&fordeling=2&sammenstilling=1&kjonn=a&orgaggr=a>

betydelig lavere enn trivselen. Vi har sett litt nærmere på sammenhengen mellom motivasjon og trivsel.

I tabellen under er svarfordelingen for elevene plassert i en firefeltstabell som viser forholdet mellom trivsel og motivasjon. I firkanten under tabellen er det gjort en analyse.

Høy trivsel, høy motivasjon

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at både trivselen og motivasjonen er høy. Teoretisk forventer vi at elever med denne svarprofilen virkelig ønsker å arbeide med skolefagene, samt at de viser vilje og evne til å opprette og vedlikeholde et arbeidsfellesskap der elevene fungerer godt sammen med hverandre.

Lavere trivsel, høy motivasjon

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at trivselen ikke er så høy, samtidig som at motivasjonen er høy. Teoretisk forventer vi at elever med denne svarprofilen også virkelig ønsker å arbeide med skolefagene, men de er ikke i like stor grad inkludert i et arbeidsfellesskap. Dette trenger ikke bety at de ikke ønsker å være inkludert. Det kan også bety at de opplever at de er ekskludert.

Midten

Her ser vi hvor mange elever som gjennom sine svar i elevundersøkelsen, plasseres ved origo. Denne elevgruppen kjennetegnes ved at de er middels motiverte og synes miljøet er middels godt.

Høy trivsel, lavere motivasjon

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at de trives godt på skolen, samtidig som at motivasjonen ikke er så høy. Teoretisk forventer vi at det er viktig for elever med denne svarprofilen å være inkludert i et sosialt fellesskap, der de kan vise seg frem for sine medelever. Det er ikke nødvendigvis et arbeidsfellesskap der en hjelper hverandre med skolearbeid som er det sentrale. Skolen blir et sted å være, ikke et sted å lære.

Lavere trivsel, lavere motivasjon

I denne kvadranten ser vi andelen elever som gjennom sine svar i elevundersøkelsen oppgir at verken trivselen eller motivasjonen er så høy. Teoretisk kan vi forvente at noen av disse elevene har opplevd mange nederlag i skolesammenheng. Når målene mister verdi for elevene, vil de heller ikke anstrenge seg for å nå dem, og noen opplever heller ikke at lav måloppnåelse er forbundet med nederlag. Ofte kan slike elever fremstå som likegyldige og noen av dem har høyt fravær. Det er nærliggende å tro at mange elever med denne svarprofilen står i fare for å mangle karakterer i enkeltfag, hvis de ikke får tett oppfølging.

Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Ut fra tallene over ser vi hvor viktig det er å kontinuerlig arbeide med å fremme helse, trivsel, læring og motivasjon og for å forebygge utenforskap, ensomhet, mobbing og krenkelser.

Å oppleve fellesskap og føle seg inkludert er et grunnleggende behov, og viktig for barn og unges utvikling, læring og trivsel. Her kan du lese et eksempel fra Borgen barneskole på hvordan de, i en tid med koronatiltak, la til rette for fellesskapsopplevelser:

E-sport på Borgen barneskole

Hvordan gjøre noe sammen når vi ikke får være sammen?

En grå dag i november satt vi med skolens sosiale læreplan foran oss og skulle Korona-tilpasse våre sosiale fellesaktiviteter i førjulstida. Vi innså med tungt hjerte at vi måtte avlyse fellesturneringer som elevene var så glad i, adventssamlinger felles og vårt planlagte julemarked. Et lyst hode foreslo at det kunne være mulig å få til en turnering med e-sport. En slik turnering kunne legges til rette med godt smittevern og samtidig være en aktivitet som bidro til følelsen av fellesskap.

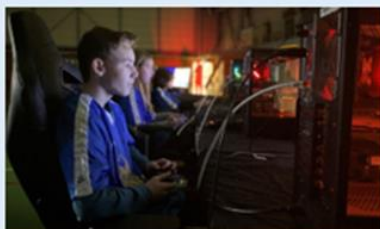
I Sarpsborg er det et godt etablert e-sportmiljø og ganske nylig er det laget et eget e-sportsenter i Ungdommens kulturhus. Vi tok kontakt med deres leder og fikk rask respons med tilbud om samarbeid. Ungdommens kulturhus hadde god kapasitet på grunn av restriksjoner i aktiviteter for barn og unge, og de tente umiddelbart på idéen.

Gjennom tre torsdager i desember gjennomførte dermed Borgen barneskole og Ungdommens kulturhus sin første e-sportturnering sammen. Turneringen ble kalt «Borgen League» og vi fikk egen logo tegnet av Are Buraas. Kommunens IT-avdeling var raskt på banen med hjelp til å åpne skolens nettverk slik at vi hadde kapasitet til å game i stor skala.

Vi innredet et klasserom til «gaming-room» med 12 gaming-harddisker, spillkonsoller og skjermer. Elevene gjorde store øyne da de kom inn i gamingrommet og så PC-utstyret de skulle få bruke. Spillet vi spilte, «Rocket League», var kjent for noen og nytt for andre, og ungene lærte seg selvfølgelig veldig raskt å beherske bilene som spiller fotball. Elevene konkurrerte i lag med 3 og 3 spillere og laget seg egne lagnavn. Det var spennende å observere hvordan elevene som var på lag kommuniserte med hverandre og la planer og strategier for hvordan de skulle vinne. Det innebar mye sosial samhandling og logisk tenking. |

Finaledagen ble gjennomført i Skjeberghallen. Her ble det rigget opp med alt utstyr som skulle til, inkludert ekte gaming-stoler. Det var miksebord for lyd og lys, storskjerm og kommentatorbord. To proffe kommentatorer var på plass og kommenterte kamper, strategier og teknikk gjennom hele dagen. Noen elever fikk også være med å kommentere kamper på direkten. Dette ble redigert og klippet sammen med overføring fra kampene på skjerm og glimt fra hallen, og livestreamet på direkten til klassene. Klassene fulgte kampene fra storskjerm i klasserommet gjennom hele dagen. Vi hadde noen barn i karantene som fulgte sendingen hjemmefra og også deltok i kamper hjemmefra. I finalekampene ble Team Krutt (2.trinn) ble kåret til vinner til stor jubel fra sine klassekamerater. Stjernene (5.klasse) stakk av med seieren i en svært spennende kamp mot Team Alpha på 7.trinn.

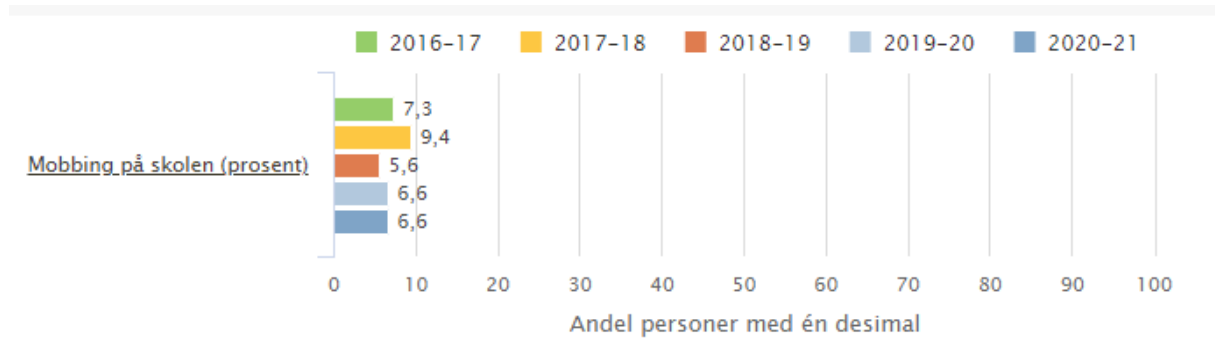

Vi er takknemlige overfor Ungdommens Kulturhus og alt de bidro med for å lage et flott opplegg for elevene våre. Vi hadde ikke klart det uten dem. Store og små koste seg gjennom disse dagene, og elevene har selvfølgelig allerede kommet med ønsker om at dette blir en fast del av våre turneringer gjennom året. En av de beste kommentarene kom fra en elev som spontant utbrøt: «Endelig er det noe bra med denne Koronaen!»

Mobbing

I elevundersøkelsen defineres mobbing som «gjentatte negative handlinger fra en eller flere sammen, mot en elev som kan ha vanskelig for å forsvare seg. Mobbing kan være å kalle en annen stygge ting og erte, holde en annen utenfor, baksnakke eller slå, dytte eller holde fast.» I elevundersøkelsen blir elevene bedt om å svare på spørsmålet «er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?».

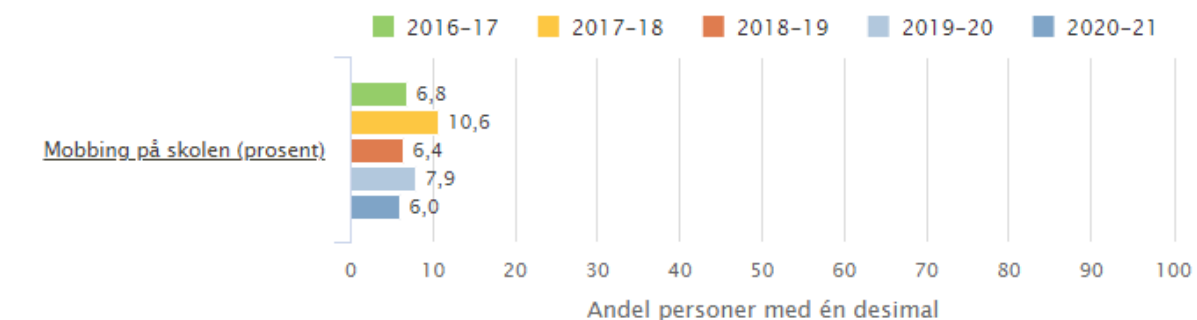
På 7. trinn ser vi at antall elever som sier at de har blitt mobbet holder seg stabile sammenlignet med fjoråret.

Kilde: skoleporten

På 10. trinn ser vi en markant nedgang.

10. trinn.

Kilde: skoleporten

Elevene har også svart på spørsmålet «Har du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene?» På skalaen fra 1 – 5 hvor 5 angir høyeste score, ligger Sarpsborg i snitt på 4,8 på dette spørsmålet. Det betyr at av 3496 stykker som har svart på dette spørsmålet oppgir 111 stykker at de opplever digital mobbing fra 2-3 ganger i måneden til flere ganger i uken.

Arbeidet med mobbesaker er komplekst og omfattende og det stilles krav til tiltak både på skolenivå og tinn-/gruppenivå ut over de tiltak som er knyttet til den enkelte eleven. Skolene er i tett dialog med oppvekstadministrasjonene rundt konkrete mobbesaker.

Risikovurderinger knyttet til elevenes læringsmiljø er et viktig verktøy i skolenes arbeid.

Årsmeldingen for 2020 viser at skolene har lav terskel for å melde bekymringer eller agere etter henvendelse fra elev/foresatte om bekymringer knyttet til Opplæringsloven kap 9A, og at de i større grad enn tidligere er i forkant og jobber mer forebyggende. Skolene dokumenterer i større grad mer systematisk i læringsmiljøsaker og innhenter også mer veiledning og støtte fra for eksempel PPT eller alternativ skolearena. Barnets stemme høres

og vektlegges også mer nå, og skolene rapporterer om at de følger ulike program for arbeid med sosial kompetanse, som for eksempel «Mitt valg». Det ser ut til at skolene arbeider målrettet og systematisk for å forebygge mobbing og krenkelser og skape gode og trygge læringsmiljø.

Skoletilhørighet

Med henvisning til opplæringsloven §8-1, organiseringen av undervisningen, og kommunal forskrift om skoletilhørighet §4, mottar kommunen gjennom året søknader som skolegang ved annen skole enn nærskolen. En stor andel av disse søknadene har begrunnelser knyttet til elevens rett til et trygt og godt skolemiljø. Fram til våren 2020 ble søknadene om skolebytte behandlet ute på skolene. I mars 2020 overtok direktør denne oppgaven. Det er utarbeidet et dokumentasjonssystem for å vurdere omfang og kunne gi gode begrunnelser knyttet til disse søknadene. Elevmedvirkning danner nå et vesentlig grunnlag for vedtak i skoletilhørighetssakene. Dialog og samhandling mellom avgiverskole og mottakerskole står også sentralt.

Tilsyn Sarpsborg kommune og Borgen barneskole

Fylkesmannen i Oslo og Viken gjennomførte i 2019 tilsyn med Sarpsborg kommune og Borgen barneskole. Et av tilsynsområdene var knyttet til opplæringslovens kap. 9A – elevenes skolemiljø. Tilsynet konkluderte med at skolens ansatte hadde god kunnskap rundt de krav opplæringslovens stiller og at skolen på ulike måter hadde prioritert dette arbeidet. Samtidig konkluderte tilsynet med at verken skolen eller skoleeier hadde på plass god nok sikring av aktivitetspliktene som fremkommer av kap. 9A, ble gjennomført og etterlevd i henhold til lovtekstens krav. Sarpsborg kommune ble gitt frist til 15. september 2020 for å oppfylle de pålegg som fulgte av tilsynet.

Fylkesmannen lukket tilsynet med henvisning til at Sarpsborg kommune ved skoleeier, har revidert skoleeiers forsvarlige system, og gjennom dette utarbeidet et årshjul for dialog, styring og internkontroll. Årshjulet er utarbeidet med henvisning til etterlevelse av særlovgivningens krav, blant annet knyttet til opplæringslovens kap. 9A.

Borgen barneskole har arbeidet systematisk med gjennomgang av skolens rutiner og systemer for arbeid med et trygt og godt skolemiljø spesielt og skolebasert vurdering generelt. Dette arbeidet har blitt gjort i tett dialog og oppfølging fra skoleeier. Assisterende direktør vil videre ha tett samarbeid for å sikre at årshjul for dialog, styring og internkontroll implementeres og følges ved skolen.

Skolefritidsordningen

Skolefritidsordningen er en del av skolen, og er en viktig arena for læring og vennskap. Mange barn i barneskolealder har plass i SFO og det er et mål at andelen barn, som benytter ordningen, øker.

Skolene rapporterer at de på SFO legger til rette for elevenes interesser og bevarer/utvikler vennskap gjennom frivillig deltagelse i lek og andre varierte aktiviteter. SFO innhenter barnets stemme og mulighet for medvirkning gjennom jevnlig samtaler/ dialog/ fellessamlinger.

I tillegg fortelles det at SFO har stort fokus på å legge til rette for at elevene skal føle seg betydningsfulle ved å gi bekreftelse og anerkjenne for det de gjør og mener, men også veilede når noe går galt. Det settes fokus på at alles handlinger påvirker både grupper og miljøet, og viktigheten av at hvetr enkelt individ deltar og påvirker fellesskapet. Det legges til rette for stor grad av medvirkning, slik at barna skal føle seg betydningsfulle og oppleve læring og mestring.

Handlingsprogram Tett på for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø

Handlingsprogrammet Tett på for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø, forebygging av krenkelser utenforskap og ensomhet, erstatter tidligere handlingsplan for Tett på For barnehager og skoler – forebygging av radikalisering og utenforskap med blikk på det som skal styrkes, samt virksomhetenes forebyggende planer. Handlingsprogrammet ble vedtatt i bystyret 6. oktober 2020. Målet med handlingsprogrammet Tett på, er å sikre at barn og elever i Sarpsborg kommune, opplever et trygt og godt barnehage- og skolemiljø. Handlingsprogrammet skal sette arbeidet i system. Programmet beskriver hvordan barnehager og skoler skal forhindre krenkelser, utenforskap og ensomhet med et bevisst og målrettet arbeid fra barnehagestart og ut ungdomsskolen. Programmet har et stort fokus på barne- og elevmedvirkning i utarbeidelse av tiltak og i det forebyggende arbeidet.

Handlingsprogrammet er tredelt:

Del I: Forankring i lovverk og planer

Del II: Slik vil vi ha det:

- Kjennetegn på et trygt og godt barnehage- og skolemiljø
- Menneskesyn, verdier, holdninger og kompetanse

Del III: Slik gjør vi det:

- Tiltaksdel, veiledninger og maler

Slik gjør vi det i 2021

I arbeidet med Tett på vil fokuset i vårhalvåret være å forankre handlingsprogrammet i den enkelte virksomhet, ved å reflektere rundt kjennetegn som framgår i del II. Dette vil også være et tema på planlagt SU-samling i april. Den enkelte virksomhet vil ta programmet med tilhørende maler aktivt i bruk høsten 2021. Det rapporteres på handlingsprogrammet i årsmelding 2021.

Fra skolestart høsten 2021 skal SFO-ene ta i bruk en ny nasjonal rammeplan for SFO, og benytte seg av støtte- og veiledningsmateriellet til Utdanningsdirektoratet i implementeringen.

Helsefremmende grunnskoler

Bystyret i Sarpsborg har gjennom kommunedelplan for folkehelse og kommunedelplan for oppvekst bestemt at alle skoler i Sarpsborg skal jobbe for å bli godkjente som helsefremmende barnehager og skoler.

Helsefremmende skoler er et initiativ fra Østfoldhelse og Viken fylkeskommune. Med helsefremmende skoler menes skoler som styrker elevenes og personalets fysiske og psykiske helse, gjennom å ha fokus på skolemiljø, undervisningstilbud og undervisningssituasjonen, samt å ha systematisk forankring av det forebyggende og helsefremmende arbeidet. Som en del av dette arbeidet kan skolene også søke om å bli en RØRE-skole. Skoler som blir en RØRE-skole får støtte til å jobbe med fysisk aktivitet, ernæring og søvnkvalitet for å skape bedre forutsetninger for læring på skolen. Kommunen vil at skolene legger til rette for praktisk og aktivitetsbasert tilnærming til læring. Skolene rapporterer om at de i stor grad jobber tverrfaglig med stort fokus på varierte læringsaktiviteter. Flere skoler melder om at noen av deres lærere har vært med videreutdanning i fysisk aktiv læring og gjennom denne utdanningen har fått mange gode tips til varierte læringsaktiviteter som er delt med resten av pedagogene. De opplever at det å være RØRE-skoler bidrar til mer praktiske aktiviteter, særlig på barnetrinnet. Det er i løpet av året kjøpt inn mye utstyr på flere skoler som er med på å berike lærings situasjonene.

Fysisk aktiv læring

I samarbeid med Høgskolen på Vestlandet; senter for fysisk aktiv læring, har Hafslundsøy, Alvimhaugen, Grålum og Hannestad barneskoler samt Varteig barne- og ungdomsskole jobbet med å utvide og utvikle kompetanse i læringsprosesser der elevene er fysisk aktive. Målet med dette samarbeidet er:

- Kompetanseheving som kan bidra til mer praktisk rettet og variert undervisning.
- Utvikle god delingskultur.
- Styrke elevenes trivsel og øke motivasjonen for læring.
- At elevene skal få bevege seg mer.

I de nye fagplanene som trådte i kraft skoleåret 2020 – 2021 er folkehelse og livsmestring sentrale tverrfaglige temaer. RØRE-prosjektets arbeidsmåter er gode bidrag for skoler til å implementere folkehelse og livsmestring i fag og skolens helhetlige arbeid. Alle skolene i Sarpsborg er nå RØRE-skoler, og har en utvalgt lærer på skolen, RØRE-ambassadør, som har et spesielt ansvar for å drive RØRE-arbeidet på egen skole.

5 av skolene i Sarpsborg er kvalifisert som helsefremmende skoler. De resterende 12 skolene har påbegynt kvalifiseringsarbeidet. For å hjelpe skolene i dette arbeidet har skoleeier høsten 2020, søkt om og fått bevilget midler fra Viken fylkeskommune til å ansette en prosjektkoordinator i 50 % stilling. Prosjektkoordinatoren skal blant annet være

- et bindeledd mellom skolene, skoleeier og Viken
- drifte nettverk for RØRE-koordinatorer hvor man blant annet skal jobbe RØRE-ambassadørens rolle på egen skole.
- være en pådriver og motivator for fysisk, lekpreget og utforskende læring, jf. LK20.
- legge til rette for kompetansedeling og utvikling i nettverket knyttet til f.eks. sunne måltider, foreldresamarbeid, fysisk aktivitet, elevmedvirkning.

På grunn av pandemisituasjonen har ikke kvalifiseringsarbeidet for å bli Helsefremmende skoler blitt prioritert.

Slik gjør vi det i 2021

Det vil våren 2021 bli ansatt en prosjektkoordinator i arbeidet med helsefremmende skoler. Koordinatoren skal utvikle en strategiplan for kvalifiseringsarbeidet og starte implementeringen og etablere RØRE-nettverk.

Alternative skolearenaer og St. Maries læringssenter vil også fra 2021 innlemmes i arbeidet med å bli helsefremmende.

Læringsarbeid og resultatoppfølging

Skoleeier innhenter og følger opp resultater fra kartleggingsprøver og nasjonale prøver ved å etterspørre tiltak der resultatene er svake. Skoleeier bidrar i oppfølging og veiledning. Skolene følger et årshjul for obligatoriske kartleggingsprøver som ivaretar frister for gjennomføring og registrering i det kommunale systemet Conexus Engage, og årshjul for forberedelse, gjennomføring og oppfølging av nasjonale prøver.-Skolene bruker også analyseverktøyene PAS og Conexus Engage til å lage rapporter med tiltak for tilpasset opplæring og å følge historikken til elevgrupper og enkeltelever.

Resultatene for nasjonale prøver 2019 ble drøftet i resultatdialogen, som er en årlig samling i januar, hvor ledelsen i ungdomsskolene møter ledelsen i avgivende barneskoler. På samlingen dykker skolene ned i resultatene fra de nasjonale prøvene, og sammen lager de avtaler som sikrer god opplæring og overgang for elevene fra barneskole til ungdomsskole. På årets resultatdialog lagde skolene avtaler som skal gjøre samarbeidet mellom skolene bedre. Eksempel på slik avtale er; *bedre samarbeid mellom leseveiledere og regneveiledere på tvers av skolene og møter for å bedre systematikken i vurderingspraksisen*. Skolene lagde også avtaler om samarbeid for å få til en bedre overgang for elevene fra barneskolen til ungdomsskolen. Eksempel på slik avtale er; *likt mandat og timeomfang for lese- og regneveilederne og overføringsmøter om alle elever både faglig og sosialt*. Grunnet årets situasjon med Korona har det ikke vært mulig for skolene å følge opp årets planer om samarbeid.

Resultatene på nasjonale prøver på 5.trinn i lesing og regning viser at Sarpsborg kommune har en svak positiv trend over tid (fra 2016 til 2020), med færre elever på mestringsnivå 1. Fortsatt ligger vi noe bak det nasjonale snittet. Resultatene på nasjonale prøver på 8.trinn i lesing og regning viser en stabilitet i utviklingen over tid på mestringsnivå 1, og kommunen ligger noe bak det nasjonale snittet.

Kommunens rådgivere ved Virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst har analysert resultater fra nasjonale kartlegginger i lesing og regning for alle skolene. Analyseringen i

regning og lesing følger målene i realfagsstrategien⁵. Dette tilsvarer at elevene skal prestere i gjennomsnitt på *Viken-nivå* på nasjonale prøver på 5.trinn og på *nasjonalt nivå* på 8. og 9.trinn. Målet for de obligatoriske kartleggingsprøvene i lesing og regning for 1. - 3.trinn, er at andelen elever på eller under bekymringsgrensen skal være under 20 %.

Kommunen henvender seg til skoler som ikke har forventede resultater sammenliknet med kommunens mål. Skolene skriftliggjør en plan for tilpasset opplæring, og både ledelse og veiledere deltar i eventuelle drøftingsmøter. Kommunen sikrer gode analyseferdigheter og bruk av kommunens rapporteringsverktøy, Conexus Engage, ved jevnlig å sette temaet på agendaen i nettverkene for lese- og regneveiledere. Kommunen har fått flere nye leseveiledere og regneveiledere i 2020, og rådgivere hos Virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst har hatt i oppgave å sikre kompetanse gjennom veiledning.

Skolene rapporterer at de har planer for gjennomføring og oppfølging av kartlegginger og at dette arbeidet i stor grad holdes i av lese- og regneveilederne og at det samarbeides med Virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst, som bistår skolene i resultatoppfølgingen. Flere skoler melder at de må jobbe mer systematisk med dette arbeidet, noe som vil kunne ivaretas bedre gjennom årshjul for dialog, styring og internkontroll.

Sarpsborg kommune jobber systematisk med kartleggingsresultater og tidlig innsats, og har dette året også henvendt seg til veiledere ved skoler som viser til gode resultater på de nasjonale prøvene. Hensikten med denne henvendelsen er å samle informasjon om skolens system og trinnets arbeidsmåter, slik at det gode arbeidet som gjøres i enkelte skoler kan overføres til alle skolene i kommunen. Informasjonen blir delt på nettverkssamlinger og i resultatdialogen. Dette tror vi vil bidra til å gi bedre resultater fremover for barna i Sarpsborg-skolene.

Oversikten viser tiltak på skoler som har ført til gode resultater på nasjonale prøver:

- Lærerbytte etter 3.trinn
- Stabilt personale. Få utskiftninger av lærere
- Fokus på elevenes læringsstrategier; lære elevene å lære
- Bevisst bruk av kartleggingsresultater
 - Fokus på hva elevene behøver å jobbe med og ikke neste kapittel i boka
- Prioritere ro til å jobbe med samme tema over tid
- Personalet bruker tidligere nasjonale prøver og jobber etter IGP-modellen med rike oppgaver og problemløsningsoppgaver
- Intensivkurs i lesing og regning for elever under bekymringsgrensen
- Intensivkurs på 7.trinn for elever som kunne «løftes», inkl. høyt presterende elever
- Systematisk oppfølging av leseopplæring:
 - Fokus på sjangerbredde, spesielt fagtekster
 - Fokus på bruk av læringsstrategier og ord/begrep
- Arbeider med fagbegreper; regelbok å skrive inn begreper, formler og regneregler i. Lærerne er opptatte av å bruke begrepene i undervisningen.
- Veiledere som har fått stor tillit og som jobber systematisk på alle trinn

⁵ Strategiplan for realfagssatsing i barnehager og skoler i Sarpsborg kommune 2019-2022. Planen er utarbeidet på bakgrunn av kommunens resultater i realfag i 2019 og prioriter tiltak inn mot regning og matematikk.

Ada, Hornnes barneskole

Lese- og regneveiledere

Lese- og regneveiledere har i 2020 gjennomført jevnlige, felles samlinger i teams og har vært organisert i både store og mindre arbeidsgrupper. Veilederne har dykket ned i overordnet del, grunnleggende ferdigheter og kjerneelementene i norsk og matematikk i fagfornyelsen. Av konkrete oppgaver har veilederne utviklet tiltak mot avsporinger og misoppfatninger i lesing og regning, og deltatt på en samling med PPT med fokus på å identifisere elever med spesifikke lese-, skrive- og regnevansker.

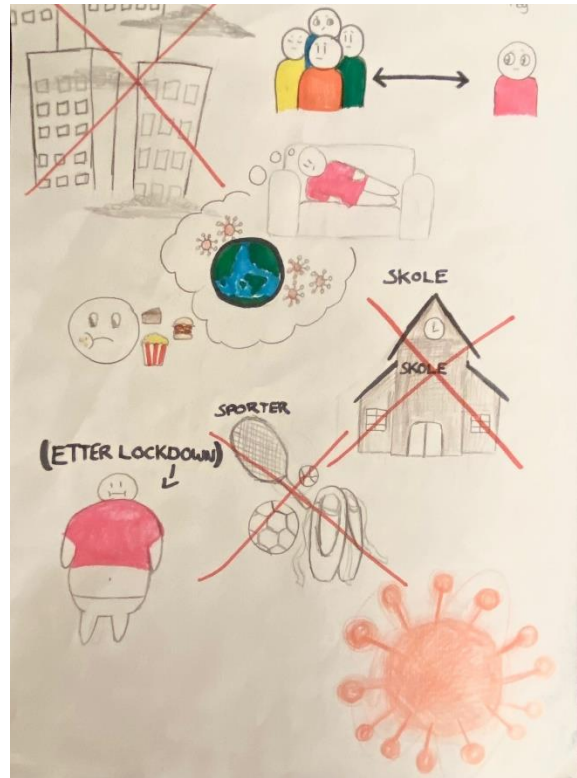
Veilederne har også utviklet et resultatoppfølgingsskjema og et ressurskriv som skal sikre at alle elever får tilpasset opplæring, og som en del av kommunens forsvarlige system for oppfølging av de nasjonale kartleggingene. Implementeringsarbeidet pågår og vil fortsette i 2021.

Skolene forteller at deler av kommunens Plan for språk og lesing som grunnleggende ferdighet og kommunal regneplan er godt innarbeidet i læringsarbeidet i de fleste fag. Samtidig melder skolene om at de har mer å gå på når det gjelder arbeidet med regneferdigheter i alle fag. Skolene gir tilbakemelding om at planen er omfattende og den bør revideres, også i lys av ny læreplan. Det er lese- og regneveilederne som i stor grad er førende i arbeidet med planen på skolene. Et revideringsarbeid av kommunal plan i lesing og regning er allerede påbegynt, og veilederne og PPT har kommet med innspill for å sikre god progresjon og presise tiltak. Arbeidet vil slutføres i 2021.

Tidlig innsats – pilotprosjekt «På sporet»

Våren 2020 inviterte Virksomhet kompetanse og kvalitet to skoler og PPT til et pilotprosjekt som ble kalt «På sporet». Formålet med piloten var å forebygge lese- og skrivevansker gjennom tidlig tiltak. Et viktig moment er at elevene får hjelp før de selv opplever nederlag, redusert motivasjon og lavere tiltro til egne ferdigheter.

Alle 1. trinn elever ble kartlagt i september med appen «skolestart» for å identifisere de elevene som står i fare for å utvikle lese- og skrivevansker. Kartleggingen ga svar på hvilke elever som skulle følge ressursen «På sporet». Opplegget er sentrert rundt fire økter: ABC, veiledet lesing, skriving og høytlesing. Pilotprosjektet forventer et tett samarbeid med kontaktlærer og refleksjon av arbeidet som drives i klasserommet.

Delmål for prosjektet har vært å bygge kompetanse og gjøre erfaringer i organisasjonen, å utvikle en rutine som knyttes til språk- og leseplan som gjør at man tidlig fanger opp elever som er i faresonen for å utvikle lese- og/eller skrivevansker og å prøve ut språkløypa og manualen På sporet.

Tilbakemeldinger for læring

Tilbakemeldinger har stor betydning for læring. Tilbakemeldingene må gi elevene informasjon om hva de mestrer og hva de bør gjøre for å bli bedre i faget. Skolene forteller at dette i stor grad ivaretas gjennom løpende samtaler og dialog med elevene, i tillegg til elev-, utviklingssamtaler og halvårsvurderinger. Ungdomsskolene formidler framovermeldinger gjennom vurderingsverktøyet i Zokrates og de bruker OneNote i prosessorientert arbeid. Imidlertid viser resultater fra elevundersøkelsen oss at framovermeldinger er et viktig element som må videreutvikles og implementeres i alle læreres praksis. Det er for varierende praksis slik resultatet viser i dag.

Slik gjør vi det i 2021

Området obligatoriske kartleggingsprøver er satt i et system som sikrer at skolene jevnlig vurderer og evaluerer tiltak som blir iverksatt i klassene i resultatoppfølgingsmøter, etter de ulike kartleggingsprøvene kommunen benytter.

Skolene skal fra høsten 2021 benytte Skjema for resultatoppfølging som er utarbeidet av veilederne, PPT og Virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst, og slik etablere og praktisere et system for å sikre tidlig og systematisk innsats, i oppfølgingen av barn og unge som strever i lesing og regning.

Lese- og regneveiledere bruker nye veiledere for tiltak og avsporinger i lesing og regning i arbeidet med å sette tiltak til elever som har avsporinger eller misoppfatninger i opplæringen.

Med dette systematiske arbeidet har vi et mål om at andelen elever på eller under bekymringsgrensen i kartleggingsprøver i lesing og regning på 1. - 3.trinn skal være under 20 %, og at elevene i Sarpsborgskolen presterer i gjennomsnitt på nasjonalt nivå på nasjonale prøver på både 5., 8. og 9.trinn i lesing og regning.

Pilotprosjektet På Sporet avsluttes, oppsummeres og evalueres våren 2021 for vurdering om det skal tas inn ordinær drift.

Skolene må gjøre seg kjent med endringene i vurderingsforskriften som er omstrukturert, tydeliggjort og forenklet med virkning fra 1. august 2020, og jobbe med utvikling av vurderingspraksisen gjennom bl.a. arbeid med læreplanforståelse.

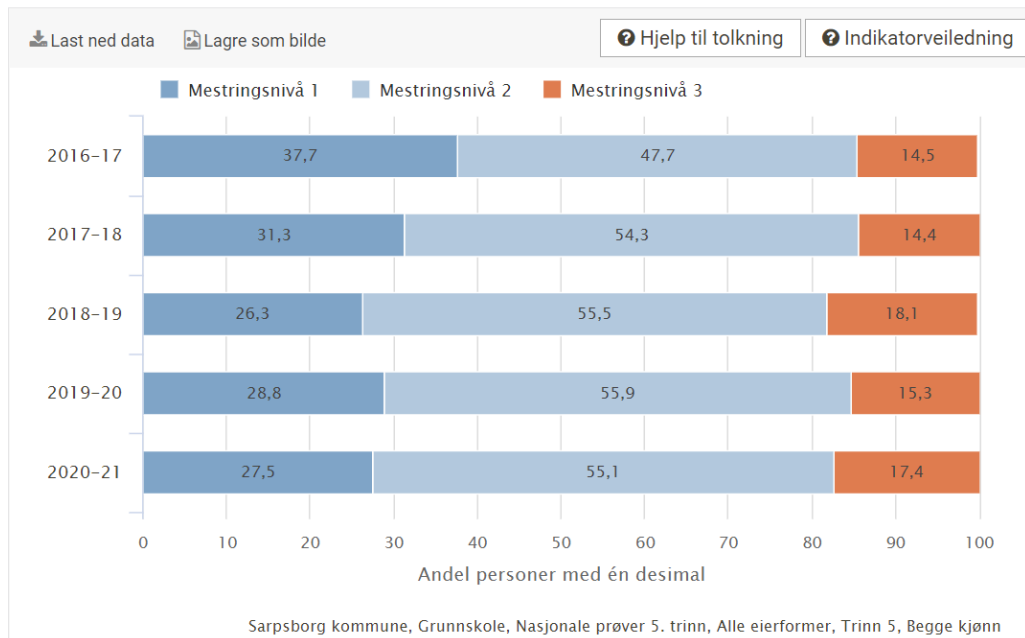

Resultater på nasjonale prøver

Lesing

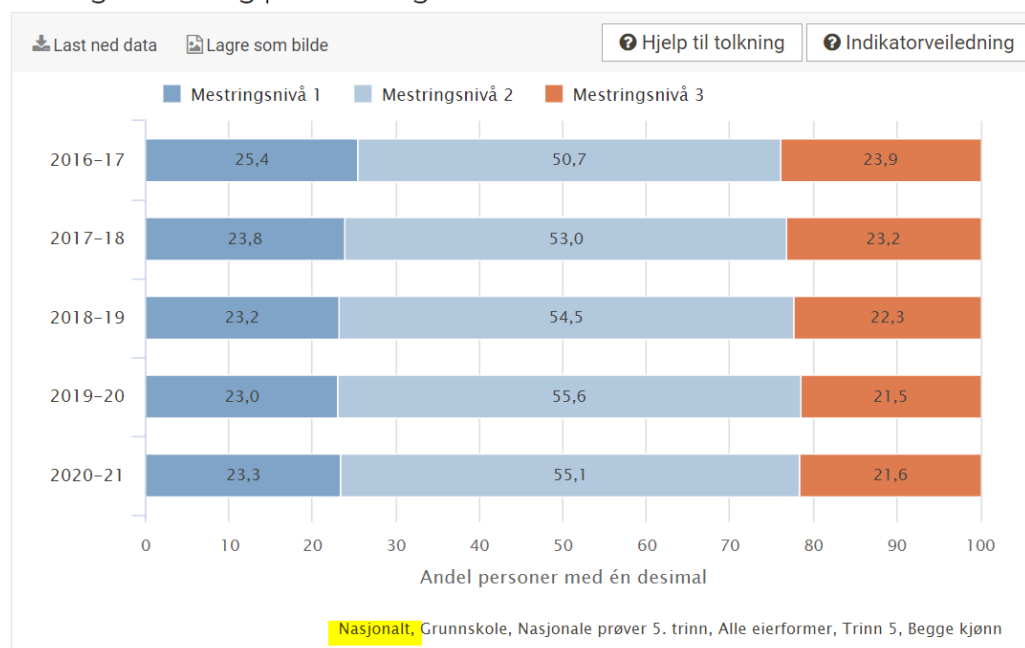
5. trinn:

Lesing - fordeling på mestringsnivåer

Resultatene på nasjonale prøver på 5.trinn i lesing i Sarpsborg kommune kan tyde på en svak positiv trend over tid (fra 2016 til 2020), med færre elever på mestringsnivå 1.

Lesing - fordeling på mestringsnivåer

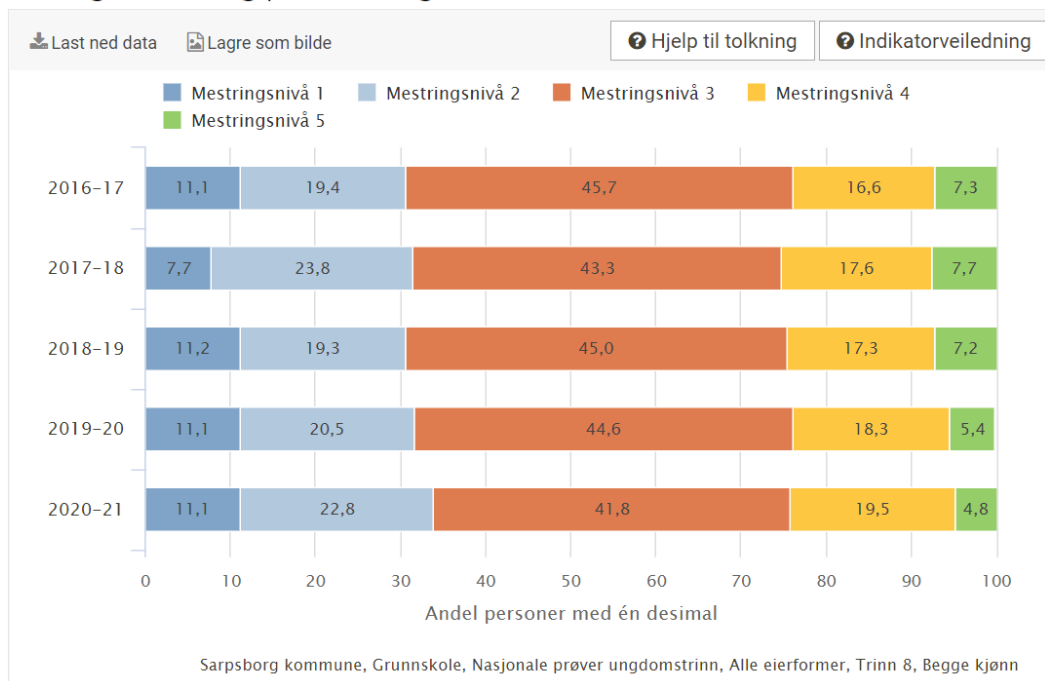

Bildet viser nasjonal utvikling over tid (2016-2020)

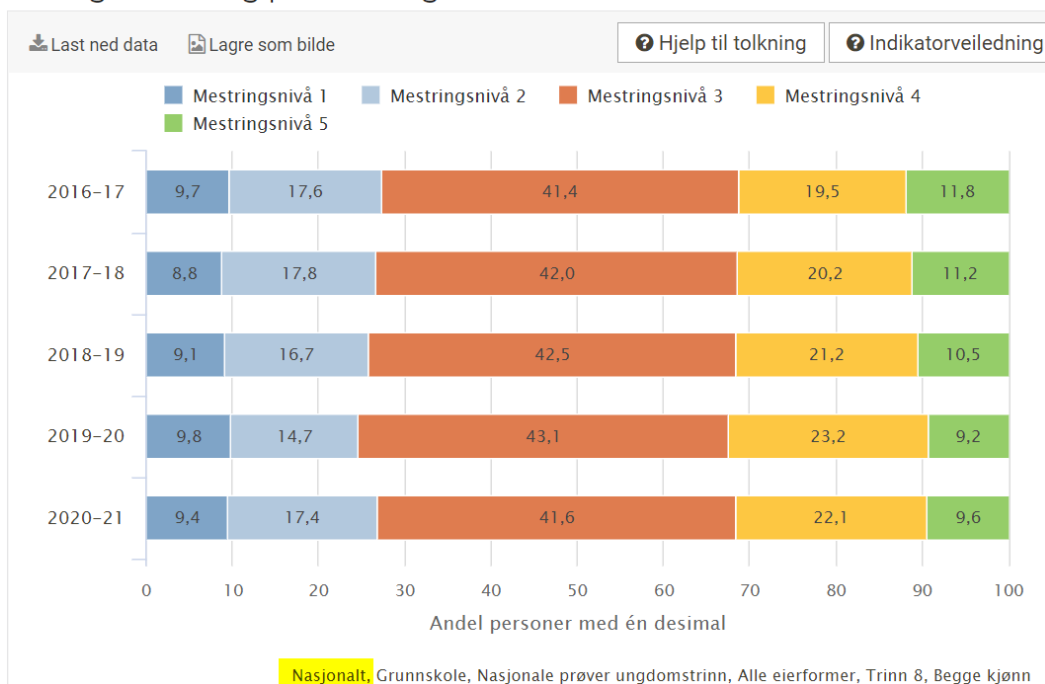
8.trinn:

Lesing - fordeling på mestringsnivåer

Resultatene på nasjonale prøver på 8.trinn i lesing i Sarpsborg kommune kan tyde på en stabil utvikling over tid på mestringsnivå 1, og kommunen ligger noe bak det nasjonale snittet (fra 2016 til 2020).

Lesing - fordeling på mestringsnivåer

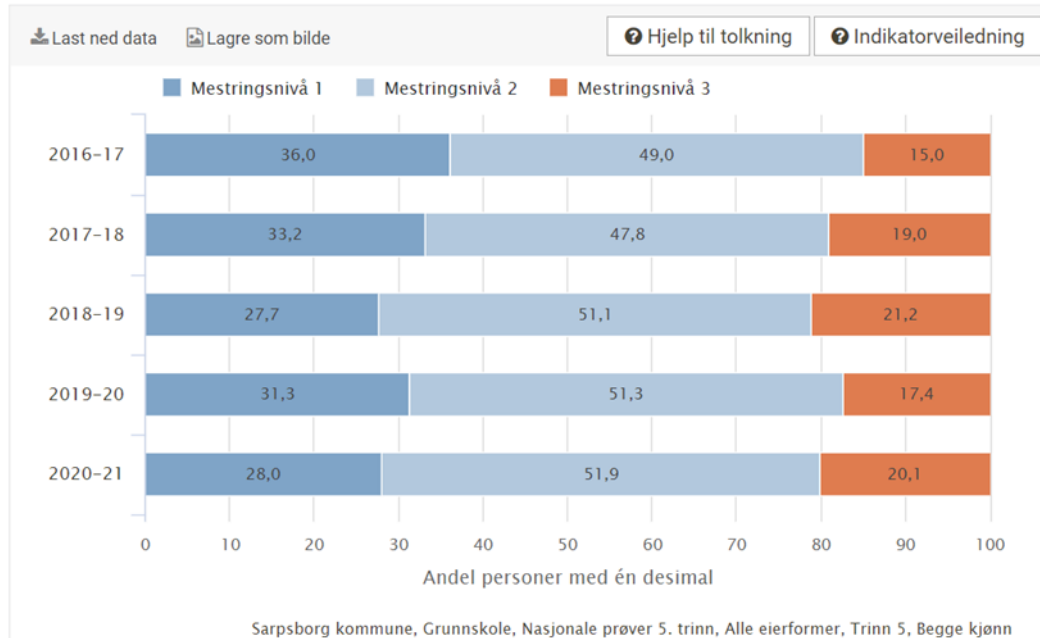
Bildet viser nasjonal utvikling over tid (2016-2020)

Regning

5. trinn:

Regning - fordeling på mestringsnivåer

Resultatene på nasjonale prøver på 5.trinn i regning i Sarpsborg kommune kan tyde på en svak positiv trend over tid (fra 2016 til 2020), med færre elever på mestringsnivå 1.

Regning - fordeling på mestringsnivåer

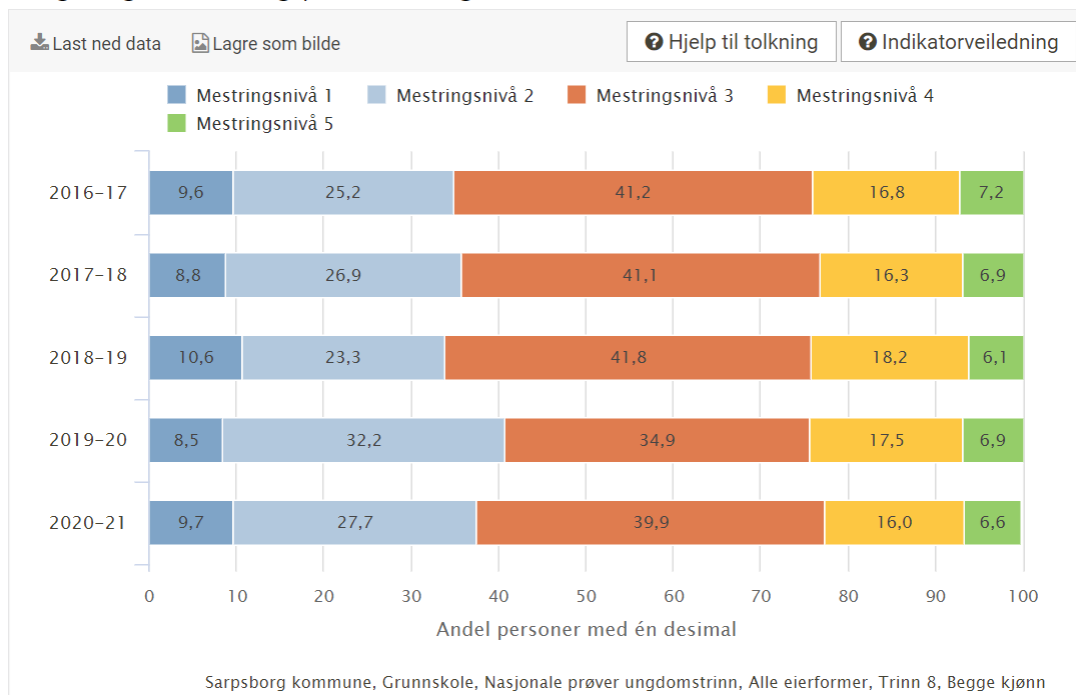

Bildet viser nasjonal utvikling over tid (2016-2020)

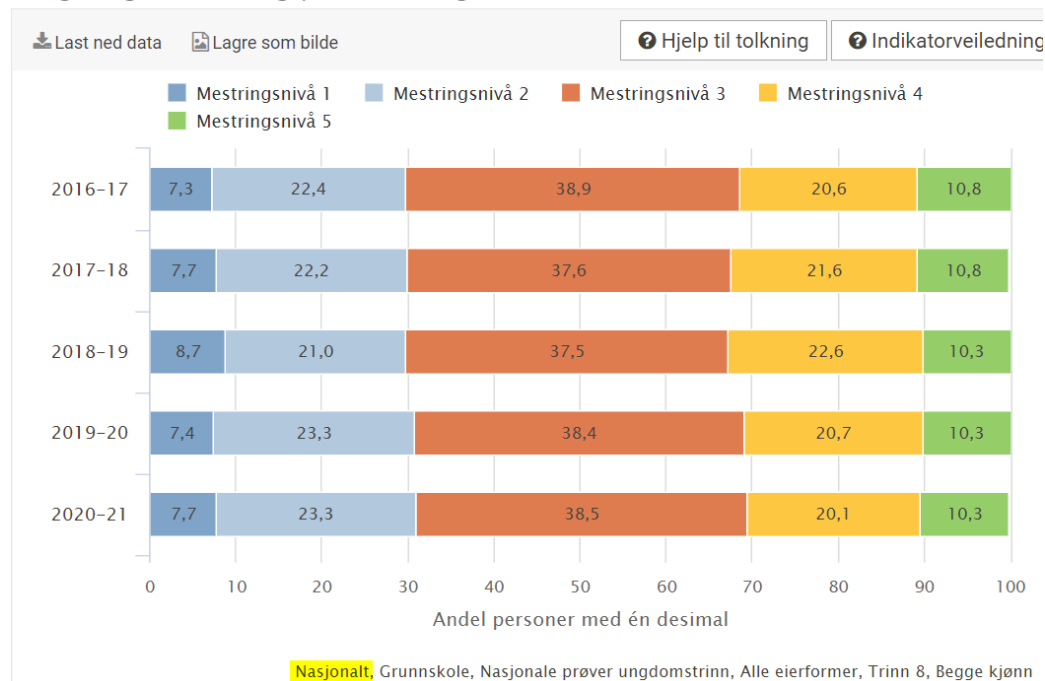
8.trinn:

Regning - fordeling på mestringsnivåer

Resultatene på nasjonale prøver på 8.trinn i regning i Sarpsborg kommune kan tyde på en stabil utvikling over tid på mestringsnivå 1, og kommunen ligger noe bak det nasjonale snittet (fra 2016 til 2020).

Regning - fordeling på mestringsnivåer

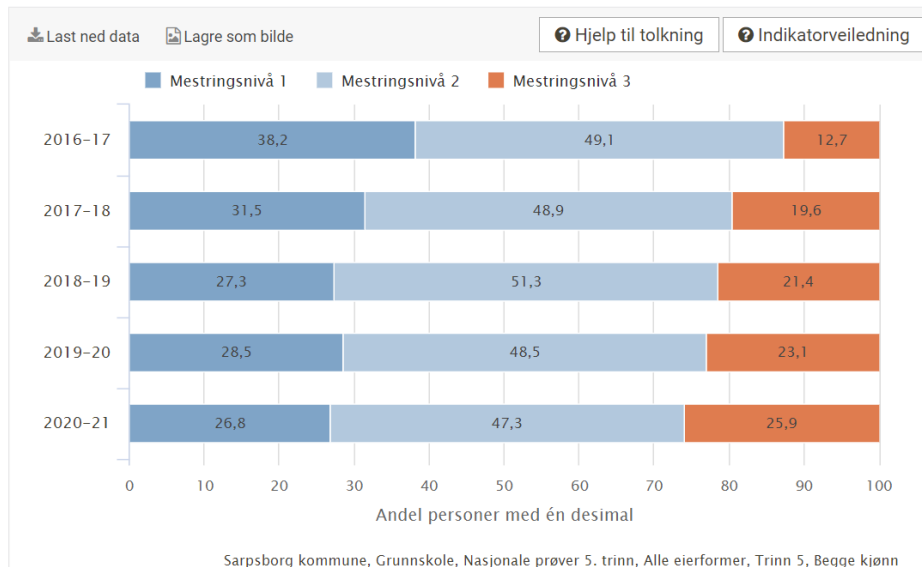

Bildet viser nasjonal utvikling over tid (2016-2020)

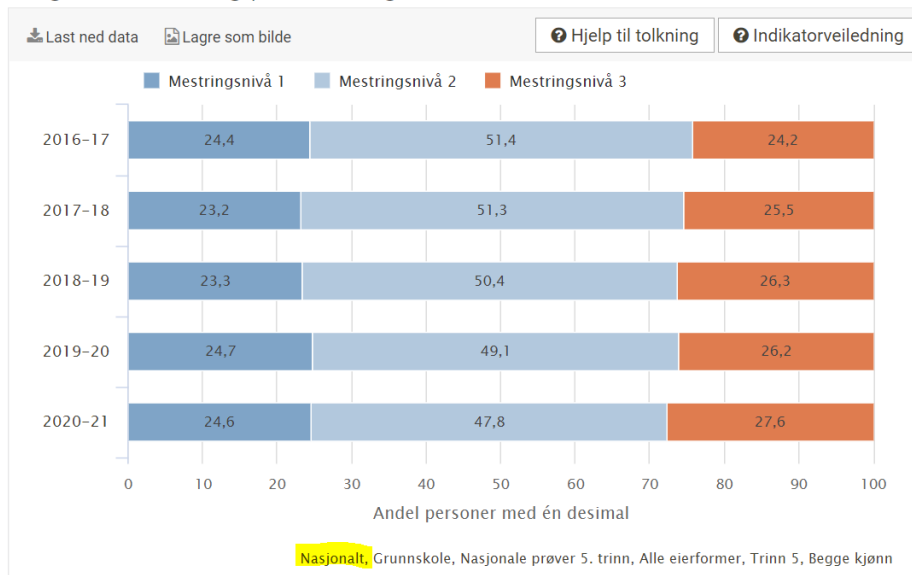
Engelsk**5.trinn:**

Engelsk - fordeling på mestringsnivåer

Resultatene på nasjonale prøver på 5.trinn i engelsk i Sarpsborg kommune kan tyde på en svak positiv trend over tid (fra 2016 til 2020), med færre elever på mestringsnivå 1.

Engelsk - fordeling på mestringsnivåer

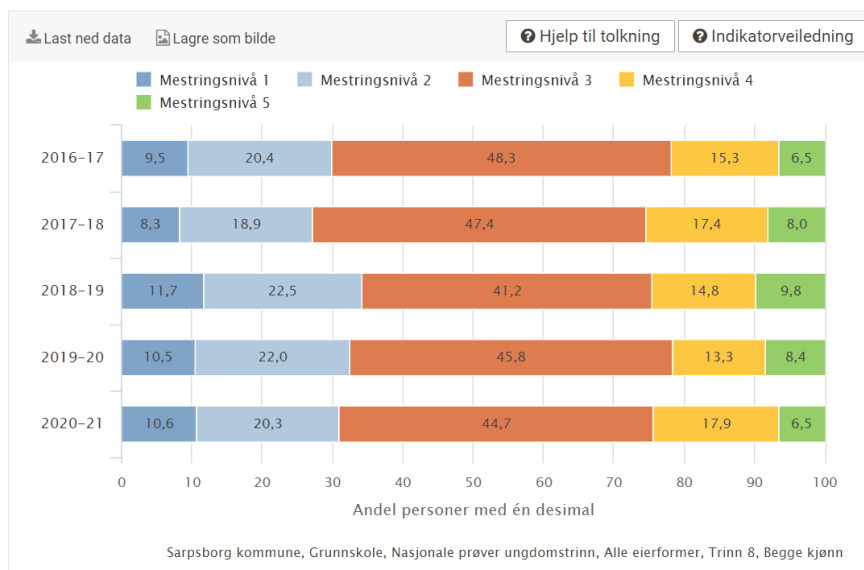

Bildet viser nasjonal utvikling over tid (2016-2020)

8. trinn:

Engelsk - fordeling på mestringsnivåer

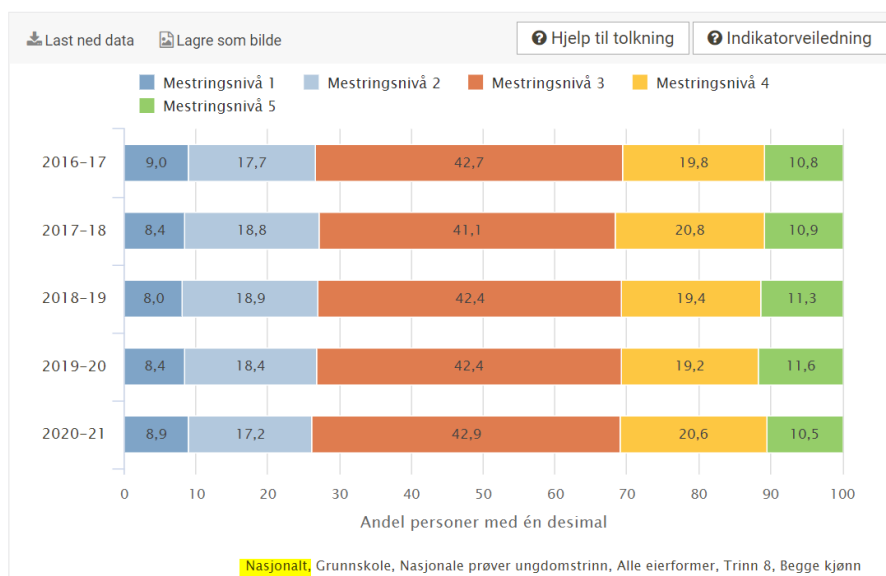
Nasjonale prøver i engelsk gjennomføres kun på 8. trinn

Resultatene på nasjonale prøver på 8.trinn i engelsk i Sarpsborg kommune kan tyde på en svak negativ trend i utviklingen over tid på mestringsnivå 1, og kommunen ligger noe bak det nasjonale snittet (fra 2016 til 2020).

Engelsk - fordeling på mestringsnivåer

Nasjonale prøver i engelsk gjennomføres kun på 8. trinn

Bildet viser nasjonal utvikling over tid (2016-2020)

Handlingsprogram for IKT i skoler i Sarpsborg kommune

Handlingsprogram for IKT 2017-2020 ble avsluttet i 2020, og nytt handlingsprogram for 2021-2024 er under utarbeidelse. Sarpsborgskolen har i løpet av avsluttet planperiode gjennomgått store endringer på det digitale området.

Innsatsområde 1: Kompetanse

Det jobbes kontinuerlig med det digitale som en grunnleggende ferdighet - og bruk av digitale verktøy i arbeidet med kompetansemål i fagene. I 2020 har elever og lærere tatt store digitale skritt.

Det har vært gjennomført årlige opplæringsløp for barneskolelærere i pedagogisk bruk av iPad. Rikt AS har stått for opplæringen og ca. 260 lærere har deltatt. Det har også vært gjennomført egne opplæringsløp ved sju barneskoler og to ungdomsskoler. I tillegg til disse opplæringsløpene har man fra Virksomhet kompetanse og kvalitet sin side integrert arbeid med nettbrett og læringsressurser i nettverksarbeidet for lese- og regneveiledere.

I 2020 gjorde koronasituasjonen at planlagte kurs stort sett ble avlyst.

Innsatsområde 2: Personvern og informasjonssikkerhet

Personvern og informasjonssikkerhet har blitt stadig viktigere i en digital hverdag. Vi ser en økt bevissthet på dette området i skolene, refleksjoner rundt problemstillinger har blitt en naturlig del av dagliglivet, og dette synliggjøres i planer og rutiner. Samtidig er området voksende ved at det stilles stadig nye krav, som igjen krever endring i arbeidsprosesser og økt fokus på sikkerhet.

Der man tidligere har hatt store ulikheter mellom skolene i valg og bruk av digitale læremidler ser man nå behov for en avgrensning i form av felles digitale læremiddelpakker for å imøtekomme disse kravene. Flere tiltak er igangsatt for bedre sikring og styring på dette området

Innsatsområde 3: Samhandling, styring og forvaltning av ressurser

Det foregår mye samarbeid i hverdagen mellom IKT-organisasjonen og oppvekst. Det er i hovedsak tre parter i denne kommunikasjonen: den enkelte skole og barnehage, Virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst og IKT-organisasjonen.

Samarbeidet fungerer stort sett godt i hverdagen, men det savnes en tydeligere beskrivelse av roller og ansvar. Dette skaper enkelte ganger situasjoner som kunne vært løst bedre og mer effektivt, for eksempel rutiner knyttet til innkjøp og support. Arbeidet med dette er i gang.

Innsatsområde 4: Teknologi

Sarpsborgskolen nådde i 2020 målet om at alle elever skal disponere hver sin digitale enhet. På barnetrinnet låner elevene iPad. På ungdomstrinnet låner elever ved fem av skolene PC, mens den sjette ungdomsskolen har satset på bruk av iPad.

Det meste av utstyret har vært kjøpt inn gjennom Handlingsprogram for IKT, men enkelte skoler har også brukt egne budsjetter til å anskaffe utstyr. Ni barneskoler og en ungdomsskole har i løpet av planperioden leaset iPader. I 2020 ble alle disse leasingavtalene avsluttet ved at skolenes utstyr ble kjøpt av Handlingsprogram for IKT. I tillegg ble det i 2020 kjøpt iPader til alle nye førsteklassinger og elever på mellomtrinnet.

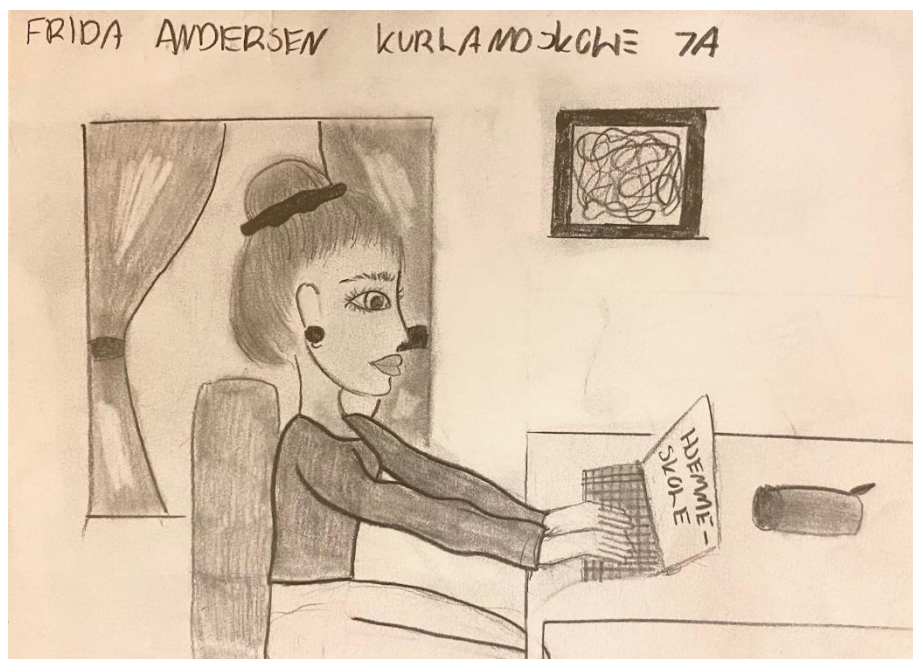
Midler fra handlingsprogrammet har også blitt brukt til å finansiere nettverkstiltak i skoler. Valg av utstyr, og gjennomføring av tiltak, har skjedd i nært samarbeid med IKT. Alle skoler i Sarpsborg har fått trådløse nettverk, men opplevelsen av nettverkskapasiteten kan variere ganske mye fra lokasjon til lokasjon. Dette kommer dels av at enkelte bygninger er krevende og at det er noe forskjell i hva slags infrastruktur som går inn til den enkelte virksomhet. Enda viktigere er kanskje at et større antall digitale enheter og økt bruk av digitale verktøy (kanskje spesielt Teams) gjør at trådløse nett som inntil nylig var gode nok, ikke holder mål i dag. Koronasituasjonen har endret hverdagen, og skapt behov for store investeringer i trådløse nettverksløsninger.

Slik gjør vi det i 2021

Handlingsprogram for digital oppvekst 2021-2024 ble vedtatt av bystyret april 2021. Implementering og utarbeiding av rutiner igangsettes.

Det lages og iverksettes plan for støtte og oppfølging av virksomhetenes arbeid med elevers digitale kompetanse og ansattes profesjonsfaglige digitale kompetanse.

Det anskaffes felles digital læremiddelpakke som skal bidra til utjevning av ulikheter mellom skolene, parallelt med økt fokus på alle involvertes ansvar for personvern og datasikkerhet.

Kapittel 5. Kompetanse og rekruttering

Kvalitet i skolen er avhengige av ansatte med riktig kompetanse og deres evne til å legge til rette for barn og unges læring og utvikling. Oppvekstplanen påpeker viktigheten av at det gjennom rekrutteringsprosessene hentes inn kompetanse som er i tråd med det barne- og elevsynet vi vil skal kjennetegne ansatte i skole og SFO og de kompetansekrav som stilles til ansatte som arbeider i kommunens skoler. Basert på lokale behov og nasjonale føringer legger kommunen til rette for lokal kompetanseutvikling gjennom etter- og videreutdanning.

Videreutdanning for lærere

I Strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere fram mot 2025 i Sarpsborgskolen, vedtatt i komité for tjenesteutvikling og administrasjonsutvalget, er målet at samtlige lærere i Sarpsborgskolen skal ha undervisningskompetanse etter Krav om relevant kompetanse i undervisningsfag i tråd med ny forskrift av 1.8.2015. Alle skolene har en tiårsplan for kompetanseheving som revideres hvert år for å sikre at lærere som trenger det får fordypning i fag med nye krav til kompetanse innen 2025.

Matematikk, norsk, engelsk, norsk tegnspråk og karriererådgiving er i strategidokumentet prioritert først. Det har også vært åpnet for naturfag, programmering og norsk som andrespråk. Praktisk-estetiske fag har blitt prioritert for lærere på ungdomstrinnet som mangler studiepoeng for å ha undervisningskompetanse i disse fagene.

Sarpsborg har mange barnehagelærere som jobber i skolen. Flere av disse trenger også videreutdanning for å oppfylle kompetansekravene for undervisning, men har ikke vært kvalifisert til opptak på HiØs videreutdanningsstudier for lærere. I samarbeid med Fredrikstad og Høgskolen i Østfold har det blitt laget studier i norsk og matematikk for barnehagelærere. I 2020 deltar 13 i denne videreutdanningen; 2 i matematikk og 11 i norsk.

Det er forventet at 2-3 skoleledere per år skal gjennomføre lederutdanning. Dette er ikke noe mål, men et antatt behov. I 2020 har 3 virksomhetsleder/teamledere fullført rektorutdanningen.

Våren 2020 avsluttet 53 lærere videreutdanning i fagene norsk, matematikk, engelsk, mat og helse, naturfag, programmering, KRLE, andrespråkspedagogikk og kunst og håndverk.

Høsten 2020 var det 55 lærere som startet opp på videreutdanning i fagene andrespråkspedagogikk, engelsk, KRLE, mat og helse, matematikk, naturfag, norsk, programmering, «Karrierelæring og utdanningsvalg» og «Karriereveiledning og sosialpedagogisk rådgivning». En lærer deltar i lærerspesialistutdanning i matematikk.

Høsten 2020 er søknad om lærerspesialistfunksjonen innvilget for 9 innmeldte lærere. Lærerspesialistfunksjonen omfatter arbeid med realfag og norsk med særlig vekt på lese- og skriveopplæring.

Etterutdanning

Desentraliserte kompetansemidler

Desentralisert kompetansemidler er en tilskuddsordning som gir skoleeiere, i samarbeid med universiteter og høyskoler, ansvar for utvikling av kompetanse i sine skoler. Tilskuddsordningen ble høsten 2020 forskriftsfestet.

Målet med ordningen er å styrke den kollektive kompetansen i skoler ut fra lokale behov, gjennom partnerskap med universitet eller høyskole. Sarpsborg kommune har inngått et samarbeid med Høgskolen i Østfold, HiØ. HiØ skal i tillegg til å formidle teori og forskning til praksisfeltet, bringe praksisnær kompetanse tilbake til lærerutdanningen og på den måten skal forskning/teori og praksis i større grad følge hverandre.

Høsten 2019 startet 5 skoler opp med etterutdanning «Tilpasset opplæring og inkluderende praksis». 2 av skolene avsluttet etterutdanningen som planlagt våren 2020. 3 av skolene, Sandesundsveien, Lande og Tindlund barneskoler, søkte skoleeier og fikk innvilget en videreføring av etterutdanningen for skoleåret 2020/21.

For skoleåret 2020 hadde vi fått bevilget midler til at 8 skoler kunne få tilbud om etterutdanning under overskriften «Fagfornyelsen». Skolene som ønsket deltakelse måtte sende en søknad til skoleeier, hvor de blant annet ble bedt om å si noe om ønsket utviklingsområdet med begrunnelse og forankring i personalet. Skoleeier mottok 12 søknader, og måtte dessverre avslå 4.

Deltakende skoler for skoleåret 2020/21 er: Sandesundsveien, Lande, Tindlund b, Alvimhaugen, Hafslundsøy, Kurland/Jelsnes, Kruseløkka og Grålum ungdomsskole. Skolene har valgt seg ulike fokusområder, blant annet arbeid med de tverrfaglige temaene (livsmestring, demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling) og tverrfaglig undervisning, vurdering og dybdelæring. Alle skolene rapporterer om et godt samarbeid med faglærerne fra HiØ.

Til tross for et krevende korona-år, så har de fleste skolene gjennomført etterutdanningen stort sett etter planen. Det har vært gjort tilpasninger underveis som f.eks. å flytte på samlinger og at samhandlingen med HiØ har foregått digitalt. Skolene rapporterer om at utbyttet nok hadde vært høyere hvis etterutdanningen hadde foregått i normale og forutsigbare tider, men at samarbeidet med HiØ har hjulpet dem til å ha fokus på utviklingsarbeid og implementering av nye fagplaner i dette utfordrende året.

Læringsmiljøprosjektet

Utgangspunktet for Læringsmiljøprosjektet var statens bekymring over de vedvarende høye mobbetallene ved mange norske skoler, slik det blant annet framkommer gjennom den årlige Elevundersøkelsen. På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet etablerte Utdanningsdirektoratet Læringsmiljøprosjektet. Utdanningsdirektoratet er prosjekteier og har, i tett samarbeid med Læringsmiljøsenderet ved Universitetet i Stavanger, det faglige ansvaret for prosjektet. Læringsmiljøprosjektet inngår nå som ett av tre tilbud i satsingen Inkluderende barnehage- og skolemiljø.

Sarpsborg søkte inn to skoler i pulje fem fra skoleåret 2020/2021, Varteig barne- og ungdomsskole og Hafslund Ungdomsskole. I tillegg er PPT Sarpsborg tett knyttet opp til prosjektet, som en viktig samarbeidspartner for skolene. Skoleeier er eier og driver av prosjektet i kommunen. Dette arbeidet følges opp av assisterende direktør grunnskole. Hovedmålet for prosjektet er å sikre gode og trygge skolemiljø uten mobbing og andre krenkelser.

Læringsmiljøprosjektet er organisert i fire faser over to skoleår, og inneholder kjernekomponenter som består av både arbeid med fagstoff for aktørene og praktisk trening, med veiledning underveis. Hver fase går over ca. ett semester, og har følgende innhold:

- En fagsamling for hele personalet på skolen, med forelesninger om aktuell teori og forskning.
2-dagers fagsamling for skolens arbeidsgruppe. Denne er i regi av Utdanningsdirektoratet.
- To veiledningsøkter med arbeidsgruppa på skolen.
- To til tre digitale veiledningsøkter med rektor og/eller arbeidsgruppa.
- Minimum 2 timer annenhver uke til mellomarbeid for skolen. Arbeidet skjer i form av praktisk arbeid og trening på ny og forbedret praksis. Dette arbeidet ledes av rektor og arbeidsgruppa.

Grunnet Covid-19-situasjonen har ikke alle samlingene foregått fysisk som planlagt, men har blitt gjennomført som digitale møter og forelesninger.

Av ulike årsaker, blant annet et rektorskifte og annet internt arbeid, trakk Hafslund Ungdomsskole seg ut av prosjektet høsten 2020.

Skoleeier har som mål at arbeidet som gjøres på Varteig barne- og ungdomsskole gjennom deltagelse i læringsmiljøprosjektet, skal kunne overføres til de andre skolene i Sarpsborg og at skolen får en viktig rolle som mentor og veileder i dette arbeidet.

Lærerspesialister

Udir har gitt kommunene en mulighet til å søke om midler til en lærerspesialistfunksjon. Formålet er å bidra til at dyktige lærere opplever gode faglige utviklingsmuligheter i kombinasjon med å undervise. Samtidig skal det bidra til å styrke det kollektive profesjonsfellesskapet og utvikling av skolen som en lærende organisasjon.

Fire skoler har denne høsten fått tilskudd til lærerspesialistfunksjonen; Sandbakken barne- og ungdomsskole, Borgen barneskole, Hafslund barneskole og Kurland barneskole. I tillegg har Hornnes barneskole fått videreført ordningen fra forrige skoleår. Midlene som er tildelt disse, ni lærere til sammen, har alle en rolle som lese- eller regneveileder. Sarpsborg kommune har i samarbeid med skoleeier og virksomhetsledere utarbeidet en stillingsinstruks for funksjonen.

Trygghetssirkelen – en innføring for SFO-ansatte

I oppvekstplanen står det at «SFO benytter Trygghetssirkelen eller lignende kompetanse som modell for å utvikle trygg tilknytning og trygge relasjoner mellom barn og

omsorgspersoner». 13. november var alle ansatte i SFO samlet til felles digital planleggingsdag hvor temaet var innføring i Trygghetssirkelen. Ida Brandsæg og Stig Thorstenson, psykologspesialister og ledere av Tilknytningspsykologene var ansvarlig for innholdet. Dagen ble finansiert gjennom prosjekt «Sammen om», og var ment å være en oppstart hvor alle SFO ansatte fikk innblikk i trygghetssirkelen som metode. På grunn av koronasituasjonen ble plandagen streamet fra bystyresalen, og de ansatte fulgte sendingen fra skolene.

Kompetanseutviklingspakkenes Språkløyper og Realfagsløyper

Utdanningsdirektoratet og nasjonale ressursentre har de senere årene utviklet kompetanseutviklingspakker som gir faglig påfyll og støtte til å utvikle praksis i skoler og barnehager. Skolene får ta utgangspunkt i sine utviklingsbehov. Oppvekstplanen oppfordrer skolene til å benytte kompetanseutviklingspakkenes *Realfagsløyper* og *Språkløyper*.

Skolene forteller at de har brukt verktøyet Realfagsløyper i liten grad i 2020, da det ikke har blitt prioritert grunnet koronasituasjonen. Språkløypene forteller skolene har blitt brukt i noe større grad. Leseveilederne har stort sett holdt i dette arbeidet. Skolene har fått liten tid til utvikling under pandemien, og har prioritert å jobbe med implementeringen av fagfornyelsen. Skolene melder at de prøver og ønsker å se på realfagsløyper inn i arbeidet med fagfornyelsen.

Kommunens rådgivere ved Virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst har i oppgave å følge opp språk- og realfagsløyper, kompetansepakker utarbeidet av Udir, gjøre lese- og regneveilederne oppmerksomme på nye kompetansepakker som stadig lages og bruke pakkene aktivt i veiledning av veiledere og på nettverkssamlinger. Lese- og regneveilederne oppfordres til å bruke kompetansepakkene til kompetanseutvikling i personalet eller i veiledning av lærere på egen skole.

Slik gjør vi det i 2021

Kompetanseløftet for Spesialpedagogikk og inkluderende praksis innføres som en del av den statlige tilskuddsordningen i 2021. Sarpsborg kommune melder inn kompetansebehov for barnehage, skole, PPT og andre aktuelle virksomheter på et felles kompetanseområde.

Sammen om korona

av Colin, 7c, Kurland skole

Sliten, trøtt og lei
der har du meg
Holder på å klikke – nesten ikke venner, trening og
like før jeg tar på mammas kjole
Endeløse dager foran pc'n med chatt og spill
er nå nesten det eneste jeg vil
Slapp og sløv
timer med headset gjør meg nærmest døv
Hva skjer med folks jobb?
Den ene dagen åpent og stinn brakke
neste dag stengt – ender de på bar bakke?
Årets 17.mai ble avlyst for Norge hadde dugnad
få feiret dagen med norske flagg og bunad
Smittebølger, bursdager på vent og kohort
julefeiring i fare, ikke reise bort
Korona, karantene, smittevern
håndvask, spriting og for guds skyld hold en meter
Gamle, syke og svake er redde for et virus som dreper
Pinne i nesa og kjeften
for å ta den fæle testen
Tenker mye, tenker lite, tenker ikke
Nye ord ny tid
Isolasjon, respirator, intensivplasser, munnbind, konkurser
lock-down, depresjon og kompensasjonspakker
Regjeringen snakker og snakker
Røde land så langt øyet kan se
Besøke familien i Spania? Myndighetene sier: Glem det!
Hele kloden er rammet av covid-19
på tide å bli kvitt den dritten
Blir verden noen gang som før?
Vil en vaksine stoppe at folk dør?
En ting er sikkert og visst
selv om vi er sammen mot det
er korona bare trist...

Illustrasjoner: Annabell, 7c, Kurland skole

Sarpsborg
kommune

OPPVEKSTPLAN 2018-2030

SAMMEN SKAPER VI
SARPSBORG

- DER BARN OG UNGE LYKKES -

www.sarpsborg.com

HANDLINGSDEL 2018-2022

Vedtatt av Bystyret 15.11.2018.

Med prioritering fra direktør oppvekst desember 2019

GRUNNSKOLE

Helhet og sammenheng							
SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET			2019	2020	2021	2022
Elever opplever gode sammenhenger i hele læringsløpet.	T1	Ts1	Kommunen utarbeider en rutine for helhet og sammenheng mellom barnehage, skole og SFO	X			
	T2	Ts2	Kommunen etablerer et samarbeid mellom barnehage og skole om forberedende aktiviteter til skolestart			X	
	T3	Ts3	Kommunen utarbeider en rutine for overgangsmøter ved bytte av lærer				X
	T4	Ts4	Kommunen utarbeider en rutine for overganger når elever bytter skole innad i kommunen				X
	T5	Ts5	Skolen etablerer et strukturert samarbeid om det enkelte barn som oppholder seg både i skole og SFO			X	
	T6	Ts6	St. Marie læringssenter og skolen etablerer en rutine for samarbeidet mellom innføringsgruppene og klassen eleven tilhører		X		
	T7	Ts7	Kommunens kompetansemiljøer medvirker til helhet og sammenheng for barn med store utfordringer			X	
Elever med behov for samordnet tjenestetilbud må sikres samhandling mellom de ulike tjenesteområdene	T1	Ts8	Skolene benytter tverrfaglig samhandlingsteam i arbeidet med elever med store utfordringer			X	
	T2	Ts9	Skolene benytter kommunens kompetansemiljøer i det forebyggende arbeidet			X	
	T3	Ts10	Kommunen legger til rette for alternative skolearenaer for elever med store og sammensatte behov				X
Hjem og skole samarbeider om elevenes læring og livsmestring	T1	Ts11	Skolen utvikler en plan for foreldremøtene for hvert av skolens trinn og SFO			X	
	T2	Ts12	Skolen legger til rette for at foreldre tar del i sitt barns opplæring			X	
	T3	Ts13	Skolen utvikler en struktur for utviklingssamtalene som sikrer dialog		X		
	T4	Ts14	Skolen utarbeider en rutine for forventningsavklaring mellom foreldre og SFO		X		
	T5	Ts15	Kommunen i samarbeid med St. Marie læringssenter, utvikler kurs for nyankomne minoritetsspråklige foreldre med barn på barnetrinnet		X		
	T6	Ts16	St. Marie læringssenter er behjelpelige med at skolene når minoritetsspråklige foreldre med skriftlig informasjon om skolens rammer, innhold og aktiviteter		X		

	T7	Ts17	Skolene legger til rette for reell medvirkning gjennom rådsorganene, foreldreråd (FAU), samarbeidsutvalg (SU) og skolemiljøutvalg (SMU)			X	
--	----	------	---	--	--	---	--

Læringskvalitet og læringsutbytte							
SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET			2019	2020	2021	2022
Elever har sosial kompetanse og opplever tilhørighet og livsmestring	T1	Ts18	Skolene arbeider målrettet og forebyggende mot mobbing i henhold til <i>Opplæringslovens § 9a</i> og lokal prosedyre		X		
	T2	Ts19	Skolene benytter dialogbaserte metoder i arbeidet med forebygging av utenforskap.			X	
	T3	Ts20	Kommunen arbeider målrettet for at skolene blir godkjent som <i>Helsefremmende skoler</i>				X
	T4	Ts21	Skolene benytter <i>Trygghetssirkelen</i> eller lignende kompetanse som modell for å utvikle trygg tilknytning og trygge relasjoner mellom barn og omsorgspersoner				X
	T5	Ts22	Skolene legger til rette for praktiske aktiviteter i kortere perioder for elever som har behov for en annen skolehverdag				X
	T6	Ts23	Skolene legger til rette for teknologi og hjelpemidler som gir muligheter for livsmestring og livslang læring			X	
	T7	Ts24	<i>St. Marie læringssenter</i> samarbeider med Østfold fylkeskommune om kombinasjonstilbudet for minoritetsspråklig ungdom		X		
Elever utvikler faglig kompetanse gjennom hele grunnskolen	T1	Ts25	Skolene bruker <i>Plan for språk og lesing som grunnleggende ferdighet og kommunal regneplan</i> aktivt i læringsarbeidet i alle fag		X		
	T2	Ts26	Skolene bruker læringssamtaler, språk og begreper i undervisningsarbeidet			X	
	T3	Ts27	Kommunen sikrer god organisering og godt innhold i særskilt norskopplæring og tospråklig fagopplæring		X		
	T4	Ts28	Skolene legger til rette for høytpresterende elever med stort læringspotensiale	X			
	T5	Ts29	Kommunen gjennomfører pilotprosjekter i samarbeid med <i>Kulturskolen</i>				X
	T6	Ts30	Skolene gjennomfører intensiv opplæring før spesialundervisning vurderes			X	
	T7	Ts31	Kommunen implementerer nye fagplaner i tråd med fagfornyelsen		X		
	T8	Ts32	Kommunen inviterer aktuelle aktører til å delta i samarbeid med å knytte skole og arbeids- og samfunnsliv tettere sammen				X
	T1	Ts33	Skolene legger til rette for praktisk og aktivitetsbasert tilnærming til læring		X		

Elevene anvender kunnskaper og ferdigheter i takt med egen læringsutvikling	T2	Ts34	Skolene legger til rette for at elevene benytter digitale verktøy i sitt læringsarbeid			X	
	T3	Ts35	Skolene legger til rette for at elevene får utnyttet sitt læringspotensial og opplever mestring i læringsarbeidet	X			
	T4	Ts36	Skolene gir elevene framovermeldinger som grunnlag for elevenes videre læringsarbeid		X		
	T5	Ts37	Skolene benytter varierte læremidler				X
Elever får være entreprenørielle* i sitt læringsarbeid	T1	Ts38	Skolene legger til rette for at elevene får være entreprenørielle i sitt læringsarbeid				X
	T2	Ts39	Kommunen tar initiativ til samarbeid med lokalt næringsliv				X
	T3	Ts40	Kommunen oppfordrer skolene til å bruke koding i relevante fag			X	
Elever er aktive i egen læring og opplever reell innflytelse i skolehverdagen	T1	Ts41	Skolene legger til rette for at elevene er aktivt medvirkende i vurdering av egen læring	x			
	T2	Ts42	Kommunen utarbeider en rutine for samarbeidet mellom <i>Ungdommens bystyre</i> og elevrådskontaktene ved skolene	X			
	T3	Ts43	Skolene legger til rette for at elevene utvikler demokratisk kompetanse			X	
	T4	Ts44	Skolene benytter elevundersøkelsen til å styrke arbeidet med elevmedvirkning				X
SFO er en læringsarena der skolefritidspedagogikk skal styrke barnas faglige og sosiale utvikling	T1	Ts45	Kommunen sikrer et likeverdig tilbud i SFO		X		
	T2	Ts46	SFO legger til rette for at elevenes interesser danner grunnlag for vennskap, læring og mestring		X		
	T3	Ts47	SFO legger til rette for at elevene får erfare å være betydningsfulle for fellesskapet		X		
	T4	Ts48	SFO legger til rette for at det fysiske miljøet ved skolen brukes aktivt og bevisst				X
	T5	Ts49	Skolen etablerer samarbeid med lag, foreninger og <i>Kulturskolen</i>				X
	T6	Ts50	SFO benytter <i>Trygghetssirkelen</i> eller lignende kompetanse som modell for å utvikle trygg tilknytning og trygge relasjoner mellom barn og omsorgspersoner				X
	T7	Ts51	Kommunen ser nærmere på hvordan øke andelen barn i SFO		X		

Kompetanse og rekruttering							
SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET			2019	2020	2021	2022
Skolene har godt kvalifiserte medarbeidere	T1	Ts52	Skolene benytter kompetanseutviklingspakken <i>Realfagsløyper</i>		X		
	T2	Ts53	Skolene benytter kompetanseutviklingspakken <i>Språkløyper</i>		X		
	T3	Ts54	Kommunen og skolen sikrer at ansatte behersker verktøy for kartlegging og analyse		X		
	T4	Ts55	Kommunen sikrer at SFO har minst en person som er sertifisert i <i>Trygghetssirkelen</i>			X	
	T5	Ts56	Kommunen legger til rette for at skolen har kompetanse i norsk som andrespråk			X	

	T6	Ts57	Kommunen legger til rette for at skolen har spesialpedagogisk kompetanse				X
	T7	Ts58	Kommunen legger til rette for at skolen har kompetanse i IKT		X		
	T8	Ts59	Kommunen legger til rette for at leder for SFO har høyskoleutdanning innen pedagogikk eller annen relevant utdanning				X
	T9	Ts60	Kommunen legger til rette for at ikke-pedagogisk personale i SFO og skole skal ha grunnutdanning som fagarbeider eller tilsvarende				X

(X = år for evaluering/status og rapportering i Kvalitetsmeldingen)

Sarpsborg
kommune

Lenker til resultater

Nasjonale prøver 5.trinn:

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-5-trinn/sarpsborg-kommune-3003?orgaggr=a&kjonn=a&sammenstilling=1&fordeling=2>

Nasjonale prøver 8.trinn:

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-ungdomstrinn/sarpsborg-kommune-3003?orgaggr=a&kjonn=a&trinn=8&sammenstilling=1&fordeling=2>

Nasjonale prøver 9.trinn:

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-ungdomstrinn/sarpsborg-kommune-3003?orgaggr=a&kjonn=a&trinn=9&sammenstilling=1&fordeling=2>

Standpunkt karakter:

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/standpunktkarakterer/sarpsborg-kommune-3003?orgaggr=a&kjonn=a&sammenstilling=1&fordeling=2>

Grunnskolepoeng:

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/grunnskolepoeng/sarpsborg-kommune-3003?orgaggr=a&kjonn=a&sammenstilling=1&fordeling=2>